

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 1

Maj 2005

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 1

Maj 2005

Budgetoversigt 1, maj 2005

Budgetoversigten udkommer normalt tre gange årligt – i maj, august og december.

Budgetoversigten indeholder blandt andet en aktuel status for de samlede offentlige finanser og finanspolitikken. Budgetoversigten fokuserer desuden på statens finanser – herunder statens udgifter og indtægter – og udviklingen i statsgælden.

I tabeller kan afrunding medføre, at beløbene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles telefonisk hos:

Schultz Information
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

eller afhentes hos:

Schultz Information
Herstedvang 4
2620 Albertslund

Henvendelse om publikationen kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet
1. kontor
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: b:graphic
Foto: Søren Rønholt
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.500
Pris: 75 kr.

Trykt publikation:
ISBN: 87-7856-711-4

Elektronisk publikation:
Produktion: Finansministeriet
ISBN: 87-7856-712-2

Publikationen kan hentes på Finansministeriets hjemmeside: www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	5
2.	Statens finanser.....	13
2.1.	Oversigt over statens finanser.....	14
2.2.	Statens udgifter.....	15
2.3.	Statens indtægter.....	21
2.4.	Statens finansieringsbehov og gæld.....	28
2.5.	DAU-saldo 1995-2004.....	34
3.	Offentlige finanser og finanspolitikken.....	39
3.1.	Offentlige finanser.....	40
3.2.	Finanspolitikken aktivitetsevirkning.....	50
3.3.	Strukturel budgetsaldo.....	51

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Bilag 2. Offentlige finanser, 2004-2006

1 Indledning

På linje med skønnet i december er den økonomiske vækst opgjort til 2,4 pct. i 2004, og der skønnes en tilsvarende vækstrate i 2005, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005.

Samlet set svarer vækstsønnet dermed til vurderingen i december, men der forventes et større vækstbidrag fra den indenlandske efterspørgsel i 2005. I forlængelse af udviklingen i 2004 ventes væksten i 2005 således især trukket af privatforbruget og de private investeringer.

Den ændrede vækstsammensætning skønnes at bidrage til større overskud på statens finanser og de offentlige finanser i 2005, som det var tilfældet i 2004. Blandt andet i lyset heraf og som følge af mere ekstraordinære forhold er statens og de offentlige overskud opjusteret væsentligt i forhold til decembervurderingen.

Væksten i privatforbruget er i 2004 større end ventet og er tillige med væksten i de private investeringer opjusteret i 2005 i forhold til december-skønnet. I lyset heraf bidrager mérintægter fra moms og afgifter til forøgelsen af overskuddene på statens finanser og de offentlige finanser i 2004 og 2005.

Større provenuer fra pensionsafkastskatten medvirker desuden til højere statslige og offentlige overskud i 2004 og 2005 end skønnet i december. Overskuddet på statens finanser er desuden opjusteret i 2004 og 2005 i lyset af forventede større indtægter fra selskabsskatterne.

Lavere nettorenteudgifter, herunder i ATP, bidrager til opjusteringer af de offentlige overskud i 2004 og 2005 i forhold til decemberskønnet.

Offentlige nøgletal i 2004 og 2005

Statens nettokassesaldo, der er relevant i forhold til den umiddelbare statsgældsvirkning, er opgjort til godt 23½ mia. kr. på statsregnskabet for 2004 og er dermed ca. 20¾ mia. kr. større end skønnet i december, *jf. tabel 1.1.*

Tabel 1.1. Offentlige nøgletal for 2004 og 2005

	2004		2005	
	Dec.	Maj	Dec.	Maj
Statens nettokassesaldo, mia. kr.	2,9	23,6	18,7	26,5
DAU-saldo (mia. kr.)	10,6	27,7	23,4	30,7
DAU-saldo (pct. af BNP)	0,7	1,9	1,5	2,0
DAU-saldo ekskl. engangsforhold mv. (mia. kr.)	8,8	16,8	23,0	23,9
DAU-saldo ekskl. engangsforhold mv. (pct. af BNP)	0,6	1,2	1,5	1,6
Offentlig saldo ¹⁾ (mia. kr.)	21,9	33,7	25,5	38,8
Offentlig saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	1,5	2,3	1,7	2,6
Offentlig saldo ekskl. ATP ²⁾ (mia. kr.)	-	18,8	-	25,8
Offentlig saldo ekskl. ATP ²⁾ (pct. af BNP)	-	1,3	-	1,7
Strukturel budgetsaldo ³⁾ (pct. af BNP)	1,4	2,0	1,6	2,1
Finanseffekt (pct. af BNP)	0,5	0,5	0,0	0,1
Realvækst i offentligt forbrug (pct.)	0,7	0,7	0,6	0,6

- 1) Stat, amter, kommuner og sociale kasser og fonde (ATP, A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).
- 2) Egne beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.
- 3) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturernes påvirkning af de offentlige finanser.

Den højere nettokassesaldo er primært afledt af et større overskud på statens DAU-saldo, der ifølge statsregnskabet udgør ca. 27¾ mia. kr. i 2004, *jf. også kapitel 2.*

I 2005 skønnes nettokassesaldoen til 26½ mia. kr., hvilket er lavere end det skønnede DAU-overskud på ca. 30¾ mia. kr. Som i 2004 skyldes det et forventet likviditetstræk fra de statslige genudlån, der påvirker nettokassesaldoen, men ikke DAU-saldoen, *jf. afsnit 2.4.*

Mérindtægter fra moms og afgifter bidrager til de større DAU-overskud i 2004 og 2005, men opjusteringen skyldes især mérindtægter fra de mest fluktuerende statslige indtægtsposter, henholdsvis selskabs- og pensionsafkastskatten, *jf. nedenfor.*

Korrigeret for engangsforskel mv. skønnes DAU-saldoen til ca. 16¾ mia. kr. i 2004 og knap 24 mia. kr. i 2005. DAU-saldoen ekskl. engangsforskel mv. skønnes at være lavere end DAU-saldoen i begge år, hvilket primært kan henføres til korrektioner for et ekstraordinært stort provenu fra pensionsafkastskatten i 2004 og for engangsvirkninger vedr. selskabsskatteprovenuet i 2005.

Danmarks Statistiks foreløbige opgørelse af de offentlige finanser viser et overskud på den offentlige saldo på 33,7 mia. kr. i 2004, og overskuddet skønnes at stige til 38,8 mia. kr. i 2005, *jf. kapitel 3*, der også omfatter skøn for de offentlige finanser i 2006.

I 2004 er det offentlige overskud ca. 11¾ mia. kr. større end skønnet i december, mens det skønnede overskud i 2005 er opjusteret med godt 13¾ mia. kr. Mérintægter fra moms, afgifter og pensionsafkastskat samt lavere nettorenteudgifter bidrager i begge år til de større overskud, *jf. nedenfor*.

Overskuddet på den strukturelle offentlige budgetsaldo skønnes til ca. 2 pct. af BNP i 2004 og 2005 og er dermed opjusteret med ca. ½ pct.-enhed i forhold til decemberskønnet. Det skyldes blandt andet større indtægter fra moms og afgifter i lyset af den ændrede efterspørgselsammen sætning samt lavere nettorenteudgifter, der i 2004 især er afledt af større renteindtægter i ATP.

Navnlige som følge af lempelserne i Forårspakken bidrog finanspolitikken ekspansivt til den økonomiske aktivitet i 2004, mens der i 2005 skønnes et omtrent neutralt aktivitetsbidrag fra finanspolitikken.

Finanseffekten skønnes til knap 0,1 pct. af BNP i 2005 og er dermed opjusteret lidt i forhold til decembervurderingen. Det skyldes et lidt større bidrag fra den skønnede udvikling i det nominelle offentlige forbrug. Dels er væksten i det nominelle offentlige forbrug lidt større end ventet i december, herunder som følge af en beskeden nedjustering i 2004, og dels indebærer nedjusteringer af de private pris- og lønstigninger i kombination med omtrent uændrede skøn for de offentlige pris- og lønstigninger et lidt større bidrag fra det offentlige forbrug i 2005.

Danmarks Statistiks foreløbige tal for det offentlige forbrug i 2004, der endnu ikke omfatter de kommunale regnskaber, svarer til det forventede i decembervurderingen, herunder en realvækst på 0,7 pct.

1. Indledning

Skønnet for det nominelle offentlige forbrug i 2005 er baseret på de offentlige budgetter for 2005, en vurdering af de ministerielle rammeredege-
relser for statens udgifter i 2005 samt den opfølgende aftale mellem rege-
ringen og KL om begrænsning af udgiftsvæksten i 2005. På den baggrund
skønnes et omtrent uændret nominelt offentligt forbrug i forhold til de-
cembervurderingen, ligesom realvæksten i forbruget fortsat skønnes til 0,6
pct. i 2005.

Ændringer i saldi i forhold til decembervurderingen

Statens nettokassesaldo er opjusteret med 20¾ mia. kr. i 2004 og 7¾ mia.
kr. i 2005, hvilket primært skyldes større DAU-overskud, *jf. tabel 1.2.*, der
viser de væsentligste ændringer i forhold til decembervurderingen.

Mia. kr.	2004	2005
Statens nettokassesaldo	20,7	7,8
- heraf DAU-saldoen	17,1	7,3
- heraf genudlån	-0,6	0,3
- heraf beholdningsbevægelser og periodiseringer mv.	4,2	0,2
DAU-saldoen	17,1	7,3
- heraf selskabskatter (erhvervs-katter)	6,3	1,2
- heraf pensionsafkastskat	5,4	3,2
- heraf moms og afgifter	1,7	4,0
- heraf personskatter samt arbejdsmarkeds- og sociale bidrag til staten	1,6	-1,6
Den offentlige saldo	11,8	13,3
- heraf selskabskatter	-1,7	4,2
- heraf pensionsafkastskat	2,1	1,4
- heraf moms og afgifter	2,2	4,2
- heraf personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag	2,2	-2,5
- heraf renteindtægter i ATP	4,8	1,3
- heraf netto-renteudgifter ekskl. ATP	0,6	3,2

Note: Der er forskelle i afgrænsning og periodisering af saldi og provenuer.

Der til kommer en forøgelse af nettokassesaldoen fra beholdningsbevægel-
ser og periodiseringer mv. på knap 4¼ mia. kr. i 2004, der navnlig skyldes
et lavere likviditetstræk på tilsagnsområdet end skønnet i december.

Opjusteringen af DAU-overskuddet i 2004 og 2005 kan navnlig tilskrives mérintægter fra selskabs- og pensionsafkastskatten samt fra moms og afgifter. Personskatter mv. til staten er opjusteret i 2004 blandt andet som følge af højere udbytteskat fra aktier, men nedjusteret i 2005 i lyset af en forventet lavere lønsum afledt af en lavere lønstigningstakt.

I forhold til opgørelsen af statens finanser omfatter opgørelsen af de offentlige finanser tillige andre offentlige sektorer, herunder amter, kommuner og de sociale kasser og fonde. Periodiseringen af især de offentlige indtægter afviger desuden fra opgørelsen af statens finanser, således at det i større omfang er indtjeningsåret end indbetalingsåret, der er afgørende for den tidsmæssige placering af indtægterne i de offentlige finanser.¹

Overskuddet på de offentlige finanser er opjusteret med ca. 11¾ mia. kr. i 2004 og 13¾ mia. kr. i 2005. I begge år bidrager mérintægter fra pensionsafkast, moms og afgifter samt lavere nettorenteudgifter, herunder i ATP, til opjusteringen, mens selskabsskatterne ventes at bidrage til et større overskud i 2005 end skønnet i december.

I forhold til decemberskønnet er opjusteringen af den offentlige saldo mindre i 2004 og større i 2005 end opjusteringen af DAU-saldoen.

Det kan primært henføres til selskabsskatteprovenuet, der er nedjusteret med ca. 1¾ mia. kr. i opgørelsen af de offentlige finanser i 2004, men er opjusteret med ca. 6¼ mia. kr. i opgørelsen af statens finanser i 2004. Opjusteringen af selskabsskatteprovenuet er derimod 3 mia. kr. større i skønnet for de offentlige finanser end i skønnet for statens finanser i 2005. En del af mérintægterne på statens finanser i 2004 medregnes således i skønnet for de offentlige finanser i 2005.

Opjusteringen af provenuet fra pensionsafkastskatten i de offentlige finanser er mindre end for statens finanser i begge år. Det kan især henføres til periodiseringsforskelle og i mindre omfang afgrænsningsmæssige forskelle afledt af, at pensionsafkastskatteprovenuet i de offentlige finanser ikke omfatter provenuet fra ATP og Den Sociale Pensionsfond (DSP). Isoleret

¹ Der er også visse forskelle i afgrænsningen af udgifter og indtægter, herunder primært statens køb og salg af finansielle aktiver, der påvirker statens finanser, men ikke de offentlige finanser, fordi der er tale om omlægning af likvide aktiver.

1. Indledning

set har de afgrænsningsmæssige forskelle imidlertid ikke betydning for forskelle i saldiene.²

Øgede renteindtægter i ATP-fonden medvirker til en større opjustering af det offentlige overskud i begge år sammenholdt med opjusteringen af DAU-saldoen. Fra og med næste officielle opgørelse fra Danmarks Statistik udgår ATP-fonden af opgørelsen af de offentlige finanser, jf. også nedenfor, hvilket vil bidrage til at mindske forskellen mellem DAU-saldoen og den offentlige saldo.

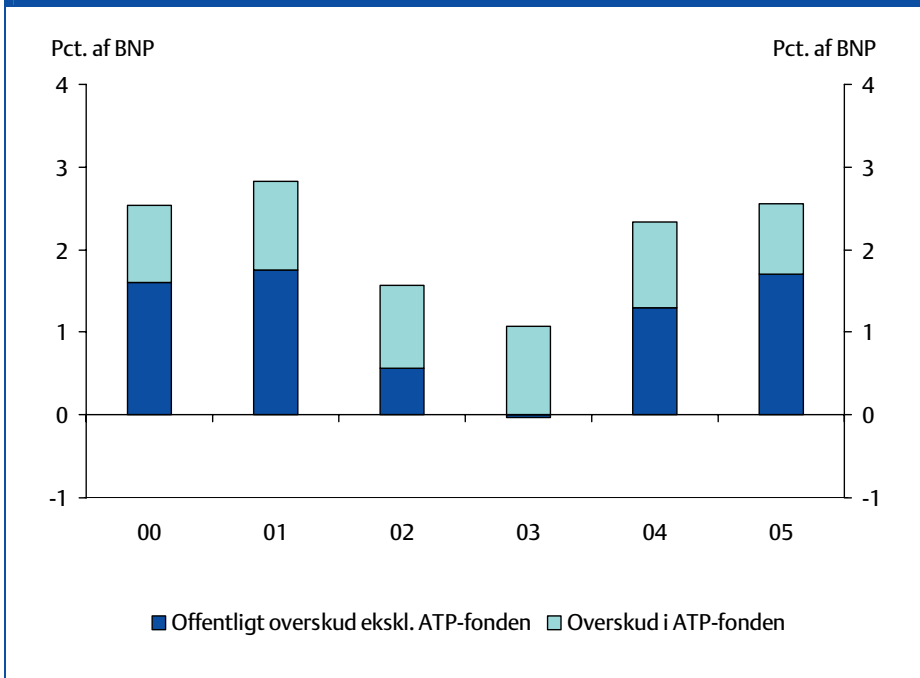
ATP-fonden udskilles fra de offentlige finanser

Primo juni 2005 offentliggør Danmarks Statistik reviderede tal for de offentlige finanser i 2004 og tidligere år. Revisionen indebærer blandt andet, at ATP-fonden ikke længere indgår i opgørelsen af de offentlige finanser, jf. også afsnit 3.1.

Udskillelsen af ATP-fonden fra de offentlige finanser medfører isoleret set en teknisk reduktion af de samlede offentlige overskud, der i årene 2000-2005 svarer til ca. $\frac{3}{4}$ -1 pct. af BNP, jf. figur 1.1.

² DSP er en integreret del af staten i såvel de offentlige finanser som i statens finanser, og provenuet på statens finanser modsvares derfor af DSP's udgiftsførte betaling, således at der er neutral DAU-virkning. ATP's provenu indgår som en intern offentlig overførsel til staten i de offentlige finanser, hvorved ATP's overskud mindskes, og statens overskud øges med umiddelbart uændret offentlig saldovirkning til følge. Modstykket til pensionsafkastbeskatningen er imidlertid blandt andet øgede renteindtægter i ATP, der bidrager til større overskud i ATP og dermed til overskuddet på de offentlige finanser. ATP's renteindtægter medregnes kun i den offentlige saldo, men DAU-saldoen påvirkes via pensionsafkastskatteprovenuet afledt af renteindtægterne.

Figur 1.1. Offentlige overskud, herunder i ATP-fonden, 2000-2005

Kilde: Egne beregninger og skøn på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Danmarks indberetning af den offentlig saldo til EU-Kommissionen som led i proceduren om uforholdsmæssigt store budgetunderskud, dvs. EDP-indberetningen, vil som følge af den danske overgangsordning fortsat omfatte ATP-fonden frem til 1. marts 2007.

Udskillelsen af ATP-fonden har ikke betydning for den finanspolitiske holdbarhed og kravene til finanspolitikken, idet der i holdbarhedsberegningen er taget højde for, at ATP-fondens formue allerede er disponeret til fremtidige pensionsudbetalinger, jf. kapitel 3 i *Finansredegørelse 2004* og *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005.

2 Statens finanser

- *På statsregnskabet for 2004 er DAU-overskuddet opgjort til 27,7 mia. kr., hvilket er 17,1 mia. kr. mere end skønnet i december. Det større DAU-overskud følger navnlig af mérindtægter fra selskabs- og pensionsafkastskatterne.*
- *I 2005 skønnes DAU-saldoen til 30,7 mia. kr. eller 7,3 mia. kr. mere end skønnet i december. Opjusteringen skyldes primært skønnede større statslige indtægter fra især pensionsafkastskatten samt moms og afgifter.*
- *Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-overskuddet til knap 17 mia. kr. i 2004 og ca. 24 mia. kr. i 2005.*
- *Statens nettokassesaldo er opgjort til 23,6 mia. kr. på statsregnskabet for 2004. Det er 20,7 mia. kr. mere end skønnet i december, hvilket primært er afledt af den højere DAU-saldo. Dertil kommer et lavere likviditetstræk fra især tilsagnsområdet end skønnet i december.*
- *I 2005 skønnes nettokassesaldoen til 26,5 mia. kr., hvilket er lidt lavere end skønnet for DAU-saldoen som følge af et forventet likviditetstræk fra de statslige genudlån i 2005.*
- *I pct. af BNP skønnes der et fald i statens gæld fra 38,6 pct. i 2002 til 31,0 pct. i 2005 og i den offentlige ØMU-gæld fra 47,6 pct. i 2002 til 37,1 pct. i 2005.*

2. Statens finanser

2.1. Oversigt over statens finanser

På statsregnskabet for 2004 er overskuddet på statens drifts- anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – opgjort til 27,7 mia. kr., hvilket svarer til 1,9 pct. af BNP, *jf. tabel 2.1*. Overskuddet blev dermed væsentligt større end ventet i *Budgetoversigt 3*, december 2004.

Tabel 2.1. DAU-saldoen, 2004 og 2005

Mia. kr., årets priser	2004			2005		
	Dec.	Regn.	Ændr.	FL05	Maj	Ændr.
Indtægter	457,7	471,7	14,1	480,4	487,3	6,9
Udgifter	447,1	444,0	-3,1	457,0	456,6	-0,4
DAU-saldo	10,6	27,7	17,1	23,4	30,7	7,3
DAU-saldo (pct. af BNP)	0,7	1,9	1,2	1,5	2,0	0,5

Det større DAU-overskud i 2004 kan primært henføres til statslige mér-indtægter især som følge af større provenuer fra pensionsafkastskatten og selskabsskatten, *jf. afsnit 2.3*. Reduktionen af udgifterne i forhold til decemberskønnet skyldes lavere nettoudgifter på overførselsbudgettet, herunder blandt andet vedr. aktiveringsydelse, A-dagpenge, det støttede byggeri og tilbagebetalinger fra TV2/DANMARK, *jf. afsnit 2.2*.

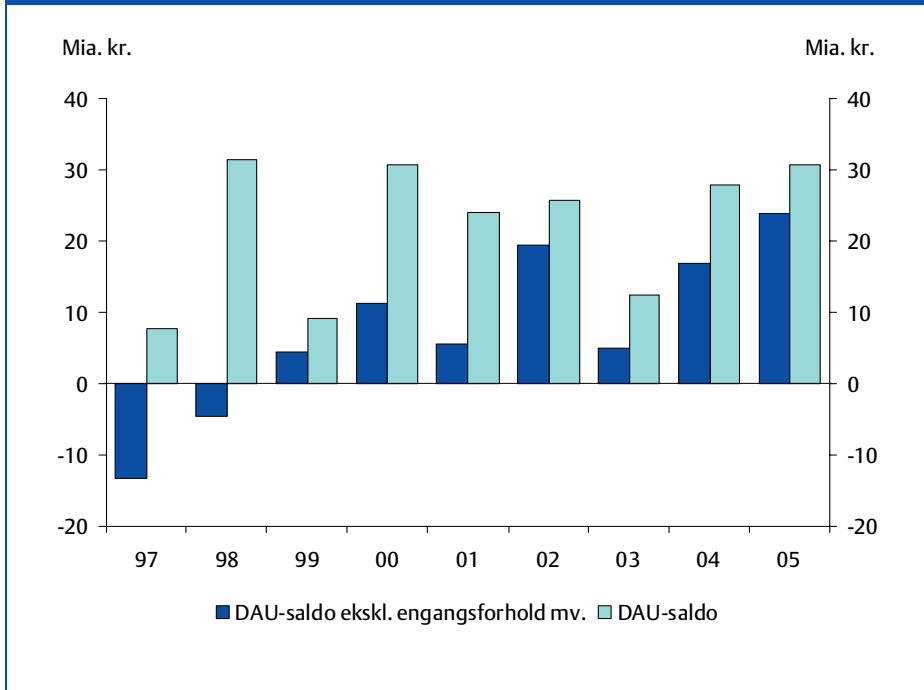
I 2005 skønnes DAU-overskuddet at udgøre ca. 30³/₄ mia. kr. Statens overskud i 2005 skønnes dermed at blive ca. 3 mia. kr. større end i 2004, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med de ventede gunstige konjunkturer.

Det nye skøn for DAU-saldoen i 2005 indebærer en opjustering af overskuddet med ca. 7¹/₄ mia. kr. i forhold til budgetteringen på FL05. Det skyldes navnlig, at statens indtægter i 2005 skønnes at blive knap 7 mia. kr. større end budgetteret på FL05 blandt andet i lyset af højere skøn for provenuerne fra pensionsafkastskatten samt moms og afgifter. Skønnet for de statslige udgifter er desuden nedjusteret med ½ mia. kr. i 2005. Nedjusteringen kan henføres til et lavere skøn for renteudgifterne af statsgælden og EU-bidraget, mens de ministerfordelte udgifter omvendt er opjusteret i forhold til FL05.

Engangsforhold påvirker DAU-saldoen i varierende omfang fra år til år. Det store overskud i 1998 var således foranlediget af salget af statens aktier i TeleDanmark. Tilsvarende kan de betydelige DAU-overskud i 2000 og

2001 henføres til successive stramninger af kredittiden for momsindbetalinger, *jf. figur 2.1.*

Figur 2.1. DAU-saldo med og uden engangsforhold mv., 1997-2005

Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-overskuddet til knap 17 mia. kr. i 2004 og knap 24 mia. kr. i 2005. Særligt korrektionen for et ekstraordinært stort provenu fra pensionsafkastskatten bidrager til, at den korrigerede DAU-saldo er lavere end den faktiske DAU-saldo i 2004, *jf. også bilag 1*, der omfatter en samlet oversigt over engangsforhold mv. i årene 1997-2005.

I 2005 bidrager navnlig en korrektion for engangsvirkninger vedrørende selskabsskatteprovenuet til, at DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. skønnes at være lavere end skønnet for den faktiske DAU-saldo.

2.2. Statens udgifter

Opregnet i 2005-priser udgjorde statens samlede udgifter ekskl. renteudgifter 413,4 mia. kr. i 2004. Med udgangspunkt i en vurdering af ministeriernes rammerede gørelser samt nye skøn for EU-bidraget og børnefamilieydelsen skønnes de statslige udgifter ekskl. renteudgifter til 424,6 mia.

2. Statens finanser

kr. i 2005. Fra statsregnskabet for 2004 til majskønnet for statens udgifter i 2005 ventes dermed en udgiftsvækst i 2005-priser på godt 11 mia. kr., jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2. De statslige udgifter, 2004-2005

	2004	2005		Vækst 2004-2005 i 2005-priser	
	Opregnet regnskab ¹⁾	FL	Maj	Regn.-FL	Regn.-maj
Mia. kr., 2005-priser					
Ministerfordelte udgifter ²⁾	386,0	393,6	395,7	7,6	9,7
Øvrige udgifter ³⁾	27,4	29,3	28,9	1,9	1,5
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	413,4	422,8	424,6	9,5	11,2

- 1) Statens udgifter i 2004 er opregnet til 2005-niveau med de forventede generelle pris- og lønstigninger på 1,8 pct. Opregningen gælder de samlede statslige udgifter, ekskl. renteudgifterne.
- 2) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter, herunder bloktilskuddet til kommuner og amter.
- 3) Omfatter EU-bidrag og børnefamilieydelse.

Opgjort i 2005-priser skønnes de *ministerfordelte udgifter* at stige med ca. 9¾ mia. kr. fra 2004 til 2005, hvilket blandt andet er afledt af en stigning i bloktilskuddet til kommuner og amter på ca. 5¾ mia. kr., herunder til finansiering af den aftalte realvækst i det offentlige forbrug, balancetilskud og budgetgarantien vedr. en række indkomstoverførsler.

De *øvrige udgifter*, der omfatter EU-bidraget og børnefamilieydelsen, skønnes at stige med ca. 1½ mia. kr. fra 2004 til 2005, hvilket primært skyldes en stigning i EU-bidraget.

Statens udgifter i 2004

På statsregnskabet for 2004 er de samlede statslige udgifter opgjort til 444,0 mia. kr., jf. tabel 2.3. Dermed er de statslige udgifter godt 3 mia. kr. lavere end skønnet i december.

Tabel 2.3. Statens udgifter, 2004

Mia. kr., årets priser	FL04	Dec.	Regn.	Ændring	
				FL04-Regn.	Dec.-Regn.
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	379,8	382,7	379,2	-0,6	-3,5
Renter af statsgæld	37,3	37,5	37,9	0,6	0,4
EU-bidrag	15,1	14,3	14,3	-0,8	0,0
Børnefamilieydelse	12,6	12,6	12,6	0,0	0,0
Udgifter i alt	444,8	447,1	444,0	-0,8	-3,1

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

I forhold til FL04 viser statsregnskabet mindredgifter på 0,8 mia. kr. Mindredgifterne følger af lavere ministerfordelte udgifter på 0,6 mia. kr. og lavere udgifter til EU-bidraget på 0,8 mia. kr., der primært skyldes en efterregulering i 2004 afledt af overskud på EU-budgettet i 2003. Omvendt blev renteudgifterne af statsgælden 0,6 mia. kr. højere end budgettet på FL04.

Mindredgifterne på statsregnskabet i forhold til decemberskønnet kan henføres til lavere ministerfordelte udgifter. I modsat retning trækker større renteudgifter af statsgælden end skønnet i december.

De lavere ministerfordelte udgifter end skønnet i decembervurderingen skyldes blandt andet, at der på Beskæftigelsesministeriets område er et mindreforbrug på overførselsbudgettet på godt 1 mia. kr. til især aktive-ringsydelse, A-dagpenge samt syge- og barseldagpenge, *jf. tabel 2.4.*

Hertil kommer et regnskabsteknisk forhold omkring mérindtægter på godt 1 mia. kr. fra TV2/DANMARK. I december, hvor den regnskabsmæssige håndtering ikke var fuldt ud afklaret, blev mérindtægterne inkluderet i skønnet for statens indtægter, men er efterfølgende blevet regnskabsført på statens udgiftsbudget. Skønnet for såvel statens udgifter som statens indtægter er på den baggrund reduceret med godt 1 mia. kr. siden december.

Tilsagnsomfanget til det støttede byggeri er desuden mindre end ventet i december. For byfornyelse og privat udlejningsbyggeri er omfanget ca. ½ mia. kr. lavere end skønnet i december.

2. Statens finanser

Tabel 2.4. Ændringer i de ministerfordelte udgifter, statsregnskabet for 2004 i forhold til FL04 og decemberskønnet

Mia. kr., årets priser	Ændring FL04-Regn.	Ændring Dec-regn.
<i>Ændrede skøn og reelle merudgifter</i>		
Merudgifter vedr. momsreserven	0,3	0,3
Grundtakstmodellen -restrefusion vedr. 2003	0,2	-
Boligstøtte	0,2	-
Efterløn inkl. skattefri præmie	0,3	-0,1
Aktiveringsydelse til forsikrede ledige	-0,8	-0,3
Revalidering	-0,3	-
A-dagpenge	-0,2	-0,2
Fleksjob	0,3	-0,1
Syge- og barseldagpenge	0,1	-0,2
Tjenestemandspensioner	0,4	-0,1
Folkepension inkl. supplerende pensionsydelse	-0,2	0,1
Byfornyelse samt støtte til privat udlejningsbyggeri	-	-0,5
Mindretræk på midtvejsreserven m.fl.	-1,0	-
Statens Museum for Kunst, Louisiana, laboratorier og staldanlæg	-	-0,1
Klimaprojekter, miljøbestand m.v. i regi af Udenrigsministeriet	-	-0,3
Mindreforbrug af satspuljebevillinger på socialområdet	-	-0,3
Mindreforbrug, jordbrugets strukturudvikling og landdistriktsstøtte	-	-0,2
Kapitalindtægter og fonde på Finansministeriets område	-	-0,2
<i>Ekstraordinære forhold</i>		
Køb af Gastra A/S	1,1	-
Tilbageførsler fra eksportkreditfonde	-0,7	-
Rekapitalisering af TV2/DANMARK	0,8	-
Merindtægter vedr. TV2/DANMARK	-1,1	-1,1
Øvrige områder		-0,2
Ændring i ministerfordelte udgifter, i alt	-0,6	-3,5

I forhold til decemberskønnet er der afledt af forsinkelser og lignende mindreudgifter på ca. 0,1 mia. kr. til de fremrykkede investeringsprojekter i medfør af Forårspakken til Statens Museum for Kunst m.fl.

Mindreudgifter til klimaprojekter, miljøbistand mv., satspuljemidler på socialområdet og til jordbrugets strukturudvikling og landdistriktsstøtte på Fødevarerministeriets område bidrager samlet set til en afvigelse på ca. 0,8 mia. kr. i forhold til skønnet i december. Dertil kommer diverse kapitalindtægter og mindreforbrug vedr. fonde på Finansministeriets område, der bidrager til mindreudgifter på ca. 0,2 mia. kr. i forhold til decemberskønnet.

I modsat retning trækker især merudgifter til momsreserven på 0,3 mia. kr. i forhold til decemberskønnet.

Statens udgifter i 2005

På baggrund af en vurdering af ministeriernes rammeredegeørelser for udgiftsudviklingen i 2005 skønnes de samlede statslige udgifter til 456,6 mia. kr. i 2005, *jf. tabel 2.5*. Dermed er udgifterne nedjusteret med 0,4 mia. kr. i forhold til budgetteringen på FL05.

Tabel 2.5. Statens udgifter, 2005			
Mia. kr., årets priser	FL05	Maj	Ændring FL05-maj
Driftsramme	89,6	90,6	1,0
Overførselsbudget	299,8	300,4	0,6
Anlægsbudget	4,2	4,6	0,4
Ministerfordelte udgifter i alt ¹⁾	393,6	395,7	2,1
Renter af statsgæld	34,2	32,0	-2,2
EU-bidrag	16,3	15,9	-0,4
Børnefamilieydelsen	13,0	13,0	0,0
Statens udgifter, i alt	457,0	456,6	-0,4

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Nedjusteringen af udgifterne i forhold til FL05 dækker over et lavere skøn for renteudgifterne af statsgælden og et lavere skøn for EU-bidraget, mens skønnet for de ministerfordelte udgifter i 2005 er opjusteret med 2,1 mia. kr. i forhold til FL05.

Ministerfordelte udgifter i 2005

Opjusteringen af skønnet for de ministerfordelte udgifter på godt 2 mia. kr. i forhold til FL05 omfatter en række modsatrettede bevægelser, *jf. tabel 2.6*.

2. Statens finanser

Tabel 2.6. Større ændringer i de ministerfordelte udgifter fra FL05 til maj

	Mia. kr.
<i>Ændrede skøn mv.</i>	
Folkepension	0,5
Førtidspension	-0,3
Tjenestemandspensioner	0,3
A-dagpenge	0,3
Aktiveringsydelse til forsikrede ledige	-0,4
Løntilskud ved ansættelse af forsikrede ledige	-0,4
Efterløn	-0,3
Sygedagpenge	-0,2
Flexjob og ledighedsydelse	0,5
Servicejob	0,2
Udskydelse af overdragelse af enstrengt skatteligning og restanceinddrivelse	0,2
Bortfald af Undervisningsministeriets aktivitetsreserve	-0,2
Bortfald af driftsudgifter og -indtægter som følge af salget af Statens Bilinspektion ¹⁾	0,1
Materielinvesteringer mv. i forsvaret	0,2
Tilbageførsler fra eksportkreditfonde	-0,1
Sporombygningsprojekt	0,1
<i>Andre årsager</i>	
Udbetaling af videreførte bevillinger til universiteterne som led i overgangen til selveje	0,8
Kapitalindskud i BornholmsTrafikken A/S	0,1
Øvrige områder, herunder skønnet nettoforbrug af videreførte midler	0,6
Ændret skøn for de ministerfordelte udgifter, i alt	2,1

1) Indtægten fra salget af Statens Bilinspektion på knap 0,5 mia. kr. er opført på statens indtægtsbudget.

Udgifterne til folkepension skønnes at blive 0,5 mia. kr. højere end budgetteret på FL05, mens der omvendt skønnes mindreudgifter til førtidspension på 0,3 mia. kr. Justeringerne i udgiftsskønnene følger primært af ændrede skøn for modtagergrundlaget. Der skønnes endvidere merudgifter til tjenestemandspensioner på ca. 0,3 mia. kr.

Der forventes desuden merudgifter på ca. 0,3 mia. kr. til A-dagpenge i lyset af et ændret ledighedsskøn og en opjustering af de gennemsnitlige udbetalinger. Omvendt skønnes udgifterne til aktiveringsydelse og løntil-

skud at blive lavere end budgetteret på FL05, ligesom der skønnes mindredgifter på knap 0,3 mia. kr. til efterløn.

Som følge af højere skøn for antal personer i fleksjob og visiterede til fleksjob samt en opjustering af den gennemsnitlige udbetaling til fleksjob skønnes udgifterne til fleksjobordningen og ledighedsydelse at blive knap 0,5 mia. kr. højere end budgetteret på FL05. Der ventes endvidere merudgifter til servicejobordningen på 0,2 mia. kr. i forhold til budgetteringen på FL05, idet ordningen trækker på videreførte bevillinger fra tidligere år.

Overdragelsen af skatteligning og restanceinddrivelse, der blev besluttet i forbindelse med kommunalreformen og FL05-aftalen, er udskudt fra 1. juli 2005 til 1. november 2005, og i lyset heraf udebliver budgetterede mindredgifter på ca. 0,2 mia. kr. i 2005.

Lavere aktivitetsskøn på uddannelsesområdet medfører et forventet bortfald af aktivitetsreserven. Omvendt ventes der merudgifter til materielinvesteringer i forsvaret på 0,2 mia. kr. samt nettomindreindtægter på 0,1 mia. kr. afledt af salget af Statens Bilinspektion.

I forbindelse med overgangen til selveje udbetales der videreførte bevillinger fra tidligere år for i alt 0,8 mia. kr. til universiteterne i 2005. Udbetalingerne bliver bogført på statsregnskabet for 2005, men forventes ikke anvendt fuldt ud af universiteterne i 2005.

2.3. Statens indtægter

Statsregnskabet for 2004 viser, at statens indtægter blev 16,9 mia. kr. højere end skønnet ved budgetteringen af FL04. I forhold til skønnet i december blev indtægterne 14,1 mia. kr. højere i 2004. For 2005 er indtægtskønnet opjusteret med ca. 6,9 mia. kr. i forhold til budgetteringen på FL05.

Statens indtægter i 2004

Ifølge statsregnskabet for 2004 udgjorde statens indtægter 471,7 mia. kr., hvilket er 14,1 mia. kr. mere end skønnet i december, *jf. tabel 2.7*. Merindtægterne kan især henføres til erhvervsskatterne og pensionsafkastskatten.

2. Statens finanser

Tabel 2.7. Statens indtægter, 2004

Mia. kr., årets priser	FL04	Dec.	Regnskab	Ændr. FL-Regn.	Ændr. Dec-Regn.
Personskat til staten, netto	72,3	66,2	69,0	-3,3	2,7
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	82,1	84,8	83,7	1,6	-1,1
Erhvervsskatter til staten, netto	37,6	35,1	41,4	3,8	6,3
Moms	140,0	140,0	140,4	0,5	0,5
Registreringsafgift	14,9	16,2	16,8	1,9	0,6
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,7	22,7	22,9	0,1	0,2
Energi- og miljøafgifter	30,1	30,2	30,4	0,3	0,2
Tobaks- og alkoholaftgifter mv.	18,6	18,5	18,8	0,1	0,2
Pensionsafkastskat	12,9	18,0	23,4	10,5	5,4
Tinglysningssafgift mv.	6,5	7,5	7,5	1,0	0,0
Skatter og sociale bidrag i alt	437,7	439,2	454,2	16,5	15,0
Øvrige indtægter	17,1	18,5	17,5	0,4	-0,9
Indtægter i alt	454,8	457,7	471,7	16,9	14,1

Som der fremgår af *tabel 2.8*, er BNP-vækst, ledighed og beskæftigelse i 2004 omtrent uændret siden december 2004, mens væksten i privatforbruget er opjusteret.

Tabel 2.8. Budgetteringsforudsætninger, 2004

	FL04	Dec. 04	Maj 05	Ændr. FL-maj	Ændr. Dec-maj
BNP (realvækst i pct.)	2,1	2,4	2,4	0,3	0,0
Privatforbrug (realvækst i pct.)	3,0	3,5	4,3	1,3	0,9
Heraf bilkøb	17,0	33,0	35,0	18,0	2,0
Forbrugerpriser (vækst i pct.)	1,8	1,3	1,2	-0,6	-0,1
Momsgrundlag (vækst i pct.)	4,0	4,1	5,4	1,4	1,3
Timeløn for LO/DA-arbejder (vækst i pct.)	3,7	3,5	3,0	-0,7	-0,5
Ledighed (1.000 personer)	173	175	176	3	1
Beskæftigelse (1.000 personer)	2.713	2.722	2.722	10	1
Skattegrundlag, bundskat (mia. kr.)	741,7	745,9	745,2	3,5	-0,7
Skattegrundlag, AMB (mia. kr.)	815,9	811,1	808,5	-7,4	-2,6

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2004 siden decembervurderingen er vist i *figur 2.2* og forklaret nedenfor.

På statsregnskabet blev *personskatter til staten* (69,0 mia. kr.) 2,7 mia. kr. højere end skønnet i december. Heraf vedrører ca. 1,6 mia. kr. højere indeholdt udbytteskat fra aktier og højere frivillige indbetalinger, f.eks. i forbindelse med store aktieavancer eller overskud fra selvstændig virksomhed. Herudover blev de indeholdte A-skatter knap 1 mia. kr. højere end skønnet i december.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (83,7 mia. kr.) blev 1,1 mia. kr. lavere end skønnet i december. Afvigelsen vedrører primært arbejdsmarkedsbidraget, idet restafregningen mv. for 2003 blev mindre end anslået i december.

Erhvervsskatter til staten, netto (41,4 mia. kr.) blev 6,3 mia. kr. højere end skønnet i december. Det skyldes overvejende, at de samlede indbetalinger af á conto skat for indkomståret 2004 blev knap 6 mia. kr. højere end skønnet i december. Heraf skønnes ca. 4 mia. kr. at skulle henføres til øget indtjening i selskaberne i 2004, mens knap 2 mia. kr. skønnes at skulle tilbagebetales som overskydende skat i 2005, jf. nedenfor.

Momsen (140,5 mia. kr.) indbragte 0,5 mia. kr. mere end skønnet i december. Det skyldes primært højere vækst i privatforbruget og deraf følgende højere momsgrundlag end ventet i december.

Indtægterne fra *registreringsafgiften* (16,8 mia. kr.) blev 0,6 mia. kr. højere end skønnet i december. Det skyldes, at den gennemsnitlige afgift pr. bil var større end ventet, hvorimod antallet af biler blev skønnet stort set korrekt.

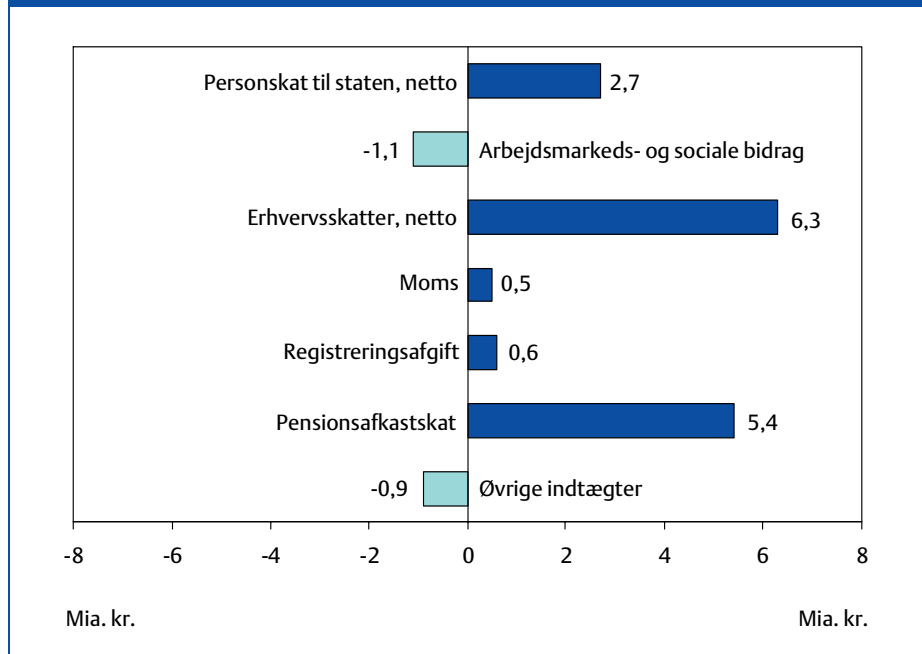
Pensionsafkastskat (23,4 mia. kr.) indbragte 5,4 mia. kr. mere end skønnet i december hovedsageligt som følge af et større provenubidrag fra beskatning af afkast fra obligationer og rentefafdækningsinstrumenter end ventet.

Øvrige indtægter (17,5 mia. kr.) blev 0,9 mia. kr. lavere end skønnet i december. Denne afvigelse er hovedsagelig af teknisk karakter. I december var den regnskabsmæssige håndtering af mérindtægter på godt 1 mia. kr. fra TV2/DANMARK ikke fuldt ud afklaret, og mérindtægterne blev inkluderet i skønnet for statens indtægter. Efterfølgende er mérindtægterne blevet regnskabsført på statens udgiftsbudget. Skønnet for såvel statens

2. Statens finanser

indtægter som statens udgifter er på den baggrund reduceret med godt 1 mia. kr. siden december, jf. også ovenfor.

Figur 2.2. Vigtigste revisioner af indtægter i 2004 (Dec-regnskab)

Statens indtægter i 2005

Indtægtsskønnet for 2005 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005. Væksten i BNP er uændret i forhold til vurderingen i december, jf. tabel 2.9.

Tabel 2.9. Budgetteringsforudsætninger, 2005

	Dec.	Maj	Ændring
BNP (realvækst i pct.)	2,4	2,4	0,0
Privatforbrug (realvækst i pct.)	3,2	3,7	0,5
Heraf bilkøb	11,0	12,0	1,0
Forbrugerpriser (vækst i pct.)	2,0	1,5	-0,5
Momsgrundlag (vækst i pct.)	4,5	4,9	0,4
Timeløn for LO/DA-arbejder (vækst i pct.)	3,6	3,2	-0,4
Ledighed (1.000 personer)	155	158	3
Beskæftigelse (1.000 personer)	2.742	2.739	-3
Skattegrundlag, bundskat (mia. kr.)	774,4	771,5	-2,9
Skattegrundlag, arbejdsmarkedsbidrag (mia. kr.)	843,9	838,4	-5,5

Der er foretaget en opjustering af væksten i privatforbruget i 2005 fra 3,2 til 3,7 pct. Grundlaget for arbejdsmarkedsbidraget er omvendt nedjusteret som følge af en nedjustering af den gennemsnitlige lønstigning pr. beskæftiget. Dette medfører isoleret set også en reduktion i den skattepligtige indkomst og dermed personskatterne.

Statens indtægter for 2005 er samlet set opjusteret med 6,9 mia. kr. i forhold til vurderingen i december, *jf. tabel 2.10.*

2. Statens finanser

Tabel 2.10. Statens indtægter, 2005

Mia. kr., årets priser	Dec.	Maj	Ændring Dec.-Maj
Personskat til staten, netto	78,9	77,6	-1,3
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	81,8	81,5	-0,3
Erhvervsskatter til staten, netto	47,7	48,9	1,2
Moms	146,1	148,0	1,8
Registreringsafgift	17,7	19,4	1,7
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	22,4	22,2	-0,1
Energi- og miljøafgifter	30,8	31,2	0,4
Tobaks- og alkoholaftgifter mv.	18,7	19,0	0,2
Pensionsafkastskat	9,9	13,1	3,2
Tinglysningsafgift mv.	7,4	7,4	0,0
Skatter og sociale bidrag i alt	461,4	468,3	6,9
Øvrige indtægter	19,1	19,0	0,0
Indtægter i alt	480,4	487,3	6,9

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2005 er vist i *figur 2.3* og forklaret nedenfor.

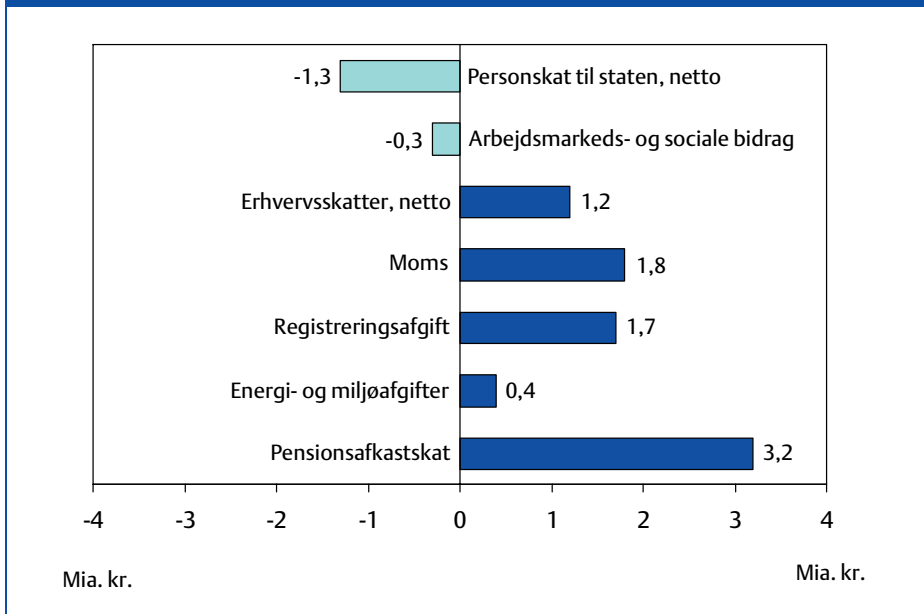
Personskatter til staten (77,6 mia. kr.) ventes at blive 1,3 mia. kr. lavere end skønnet i december. Lavere forventet lønsum reducerer den skattepligtige indkomst, mens en nedjustering af de private husholdningers nettorentedgifter bidrager til højere personskatter som følge af lavere fradrag i den skattepligtige indkomst.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (81,5 mia. kr.) er nedjusteret med 0,3 mia. kr. som følge af lavere arbejdsmarkedsbidragsgrundlag (primært lavere lønsum).

Erhvervsskatter til staten, netto (48,9 mia. kr.) er opjusteret med 1,2 mia. kr. i forhold til december. De samlede á conto indbetalinger er opjusteret med 2,8 mia. kr. blandt andet som følge af højere forventet slutskat for indkomståret 2005. Modsat er indtægterne fra nettorestskatteafregningen for indkomståret 2004 nedjusteret med knap 2 mia. kr. Det er imidlertid fortsat usikkert, hvor stor en del af indbetalingerne i 2004 der kan henføres til øget indtjening i selskaberne i 2004 og dermed også omfanget af nettorestskatteafregningen i 2005. I lyset af en forventning om højere oliepris, lavere olieproduktion og større investeringsomfang i olie- og gassektoren i 2005 er de samlede skatteindtægter fra olie- og gasindvinding i Nordsøen (inklusive rørledningsafgift) opjusteret med 0,2 mia. kr.

Moms (148,0 mia. kr.) forventes at indbringe 1,8 mia. kr. mere end skønnet i december. Det skyldes primært et højere skøn for privatforbruget.

Figur 2.3. Vigtigste revisioner af indtægtsskøn for 2005

Registreringsafgiften (17,7 mia. kr.) er opjusteret med 1,7 mia. kr. Højere forventet vækst i især erhvervenes køb af personbiler i 2005 bidrager til det øgede indtægtsskøn.

Det forventede provenu fra *energi- og miljøafgifter* (31,2 mia. kr.) er 0,4 mia. kr. højere end skønnet i december. Forventninger til højere elektrici-

2. Statens finanser

tetsforbrug medfører en opjustering af elafgifter på 0,2 mia. kr. Hertil kommer mindre opjusteringer af kul-, naturgas-, og olieafgifterne.

Pensionsafkastskat (13,1 mia. kr.) er opjusteret med ca. 3,2 mia. kr. i forhold til FL05. Den beregnede skat af formueafkastet i 2005 er opjusteret med 2,2 mia. kr. primært på grund af en opjustering af de forventede kursgevinster på aktier, mens skønnet for modregnet negativ skat vedr. tidligere år er forhøjet med 0,5 mia. kr. Efterregulering i 2005 af pensionsafkastskatten for 2004 skønnes at bidrage med yderligere 1,5 mia. kr.

2.4. Statens finansieringsbehov og gæld

Det er likviditetseffekten af budgettet, dvs. statens nettokassesaldo, som har betydning for ændringen i statsgælden fra år til år. Nettokassesaldoen afspejler statens nettobetaling og afviger dermed fra DAU-saldoen, der er en regnskabsmæssig opgørelse af statens indtægter og udgifter, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med statens faktiske ind- og udbetalinger i et givet år.

Forskelle mellem nettokassesaldoen og DAU-saldoen skyldes blandt andet statslige genudlån, der ikke har virkning på DAU-saldoen, men som giver anledning til et ændret statsligt likviditets- og lånebehov. Hovedparten af genudlånene vedrører Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund samt fra 2004 Danmarks Skibskreditfond.

Genudlånene påvirker nettokassesaldoen og dermed den opgjorte statsgæld, selvom der er tale om en parallel ændring i statens aktiver og passiver. Det skyldes, at statsgælden er et bruttogældsbegreb, hvori der kun modregnes enkelte statslige aktiver. Selskaberne afholder selv renteudgifterne ved genudlånene. For genudlån til de statsgaranterede selskaber er statens risiko ved øget udlån uændret, da staten i forvejen garanterer for selskabernes låntagning.

Forskelle mellem nettokassesaldoen og DAU-saldoen skyldes også, at der bogføres indtægter og udgifter på DAU-saldoen, der ikke har likviditetsvirkning i regnskabsåret. Det er afspejlet ved de såkaldte beholdningsbevægelser og periodiseringer mv., herunder virkningen af tilsagnsbudgettering, periodisering af renter samt fordelte emissionskurstab.

Bevægelser i nettokassesaldoen, der ikke følger af bevægelser i DAU-saldoen, skyldes dermed likviditetsmæssige forhold og er overvejende af midlertidig karakter.

Statens nettokassesaldo i 2004 og 2005

På statsregnskabet for 2004 er statens nettokassesaldo opgjort til 23,6 mia. kr., hvilket er 20,7 mia. kr. mere end skønnet i december, *jf. tabel 2.11.*

Tabel 2.11. Statens nettokassesaldo i 2004 og 2005

Mia. kr., årets priser	2004			2005		
	Dec.	Regn.	Ændr.	FL05	Maj	Ændr.
DAU-saldo	10,6	27,7	17,1	23,4	30,7	7,3
Genudlån	-4,8	-5,4	-0,6	-4,0	-3,7	0,3
Beholdningsbevægelser og periodiseringer mv.	-2,8	1,4	4,2	-0,7	-0,5	0,2
Nettokassesaldo	2,9	23,6 ¹⁾	20,7	18,7	26,5	7,8

1) Statsregnskabets opgørelse af nettokassesaldoen afviger fra Nationalbankens opgørelse på 26,2 mia. kr. i 2004 blandt andet som følge af forskelle i håndteringen af opkøbskurstab i relation til statens værdipapirer.

Den højere nettokassesaldo i 2004 kan især henføres til en større DAU-saldo end skønnet i december, *jf. afsnit 2.2 og 2.3*, hvor der er redegjort nærmere for ændringer i de statslige udgifter og indtægter.

Et forventet likviditetstræk fra beholdningsbevægelser og periodiseringer mv. er desuden udeblevet, hvilket isoleret set bidrager til en forøgelse af nettokassesaldoen på 4,2 mia. kr. i forhold til decemberskønnet. Ændringen i beholdningsbevægelser mv. skyldes navnlig, at likviditetstrækket på tilsagnsområdet har vist sig at blive lavere end skønnet i december. Omvendt er likviditetstrækket fra genudlån 0,6 mia. kr. større i 2004 end skønnet i december.

I 2005 skønnes nettokassesaldoen at udvise et overskud på 26,5 mia. kr. mod et skønnet overskud på 18,7 mia. kr. i december. Opjusteringen på 7,8 mia. kr. i forhold til decemberskønnet skyldes primært en opjustering af DAU-saldoen i 2005, *jf. afsnit 2.1-2.3.*

Omfanget af genudlån m.v. forventes i 2005 at blive ca. 3,7 mia. kr., hvilket er en nedjustering på 0,3 mia. kr. i forhold til decemberskønnet. Justeringen skyldes navnlig et skønnet lavere genudlån til Danmarks Skibskreditfond.

2. Statens finanser

Statsgælden i 2004 og 2005

Statsgælden målt som andel af BNP faldt i 2004 med ca. 3 pct.-enheder og skønnes at falde tilsvarende i 2005, *jf. tabel 2.12*. Fra 2002-2005 skønnes et samlet fald på ca. 7,5 pct.-enheder. Korrigeret for statslige genudlån skønnes faldet fra 2002 til 2005 at udgøre 8 pct.-enheder.

Tabel 2.12. Statsgælden, 2002-2005

Nominal statsgæld ultimo året, mia. kr., årets priser	2002	2003	2004	2005
Indenlandsk gæld	624,9	611,0	604,6	551,1
Udenlandsk gæld	83,7	83,9	83,9	86,0
Nettogæld til Nationalbanken ¹⁾	-46,0	-40,5	-58,0	-30,0
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds obligationsbeholdning	-141,4	-138,7	-136,9	-134,4
Værdi af øvrige fondes obligationsbeholdning ²⁾	-	-	-	-4,0
Samlet statsgæld	521,3	515,7	493,6	468,7
Udestående genudlån ³⁾	12,5	14,7	18,5	19,5
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån	508,8	501,0	475,1	449,2
Samlet statsgæld i pct. af BNP	38,6	37,1	34,1	31,0
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	37,7	36,0	32,8	29,7

- 1) Nettogæld til Nationalbanken er opgjort i henhold til statsregnskabet for 2002 og 2003, mens nettogælden for 2004 er opgjort i henhold til Nationalbankens månedsbalance. Nettogælden for 2005 udgør en prognose.
- 2) Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond.
- 3) Genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af *tabel 2.11*. De tre ovenstående selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.

Opgjort nominelt skønnes statsgælden at udgøre 468,7 mia. kr. i 2005 mod 493,6 mia. kr. i 2004. Dermed skønnes der en reduktion i statsgælden på ca. 25 mia. kr. fra 2004 til 2005.

En positiv nettokassesaldo indebærer et tilsvarende negativt nettofinansieringsbehov og dermed i udgangspunktet en tilsvarende reduktion af statsgælden. Udover nettokassesaldoen kan ændringer i statsgælden fra år til år henføres til kurseffekter ved lånoptagelse og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond m.fl., *jf. tabel 2.13*.

Tabel 2.13. Nettokassesaldo og ændring i statsgæld, 2003-2005

Mia. kr., årets priser	2003		2004		2005
	Regnsk.	Dec.	Regnsk.	Dec.	Maj
Nettokassesaldo	6,9	2,9	23,6	18,7	26,5
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-6,9	-2,9	-23,6	-18,7	-26,5
Kurseffekter ved lånoptagelse og ved nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond m.fl.	1,3	4,1	1,5	4,3	1,6
Ændring i statsgæld (år til år)	-5,6	1,2	-22,1	-14,4	-24,9

I 2004 udgjorde nettokassesaldoen 23,6 mia. kr. og med indregnede kurseffekter ved Den Sociale Pensionsfonds nettokøb på 1,5 mia. kr. kan faldet i statsgælden fra 2003 til 2004 således opgøres til 22,1 mia. kr.

Som følge af en skønnet nettokassesaldo på 26½ mia. kr. samt kurseffekter ved den løbende lånoptagelse og ved fondenes nettokøb på i alt 1,6 mia. kr. skønnes statsgælden at falde med knap 25 mia. kr. fra 2004 til 2005.

Kurseffekterne afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved den løbende lånoptagelse og nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond. Emissionskurstab ved udstedelse har betydning for statsgældsudviklingen som følge af, at statsgælden opgøres nominelt. Emissionskurstabets isolerede bidrag til øget gæld i 2004 og 2005 skyldes, at den statslige lånoptagelse skete og forventes at ske til under kurs 100. Kurstab eller -gevinster afhænger af statspapierernes kuponrente og renteniveauet i det enkelte år, idet en kurs under 100 afspejler, at kuponrenten på årets udstedelser er lavere end den tilsvarende effektive markedsrente. Emissionskurstabet slår dermed fuldt igennem på statsgælden og mindsker gældsnedbringelsen, idet denne opgøres nominelt.

Emissionskurstabet fordeles over lånenes løbetid som en omkostning over DAU-saldoen på linje med omkostninger ved de nominelle kuponrentebetaling. Dermed sikres det, at renteomkostninger svarende til den årlige effektive rente (den nominelle rente plus fordelte emissionskurstab) indgår på DAU-saldoen i hele lånets løbetid. Derved påvirkes DAU-saldoen ikke fuldt ud af emissionskurstabet i udstedelsesåret.

Statens samlede finansieringsbehov (bruttofinansieringsbehovet) udgøres af statens nettofinansieringsbehov tillagt afdrag på statsgælden inklusive

2. Statens finanser

nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond, Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond. Bruttofinansieringsbehovet skønnes i 2005 at udgøre 86,5 mia. kr., hvoraf den inden- og udenlandske låntagning skønnes at udgøre henholdsvis 43,1 og 15,4 mia. kr., *jf. tabel 2.14*. Hertil kommer træk på statens konto i Nationalbanken på 28 mia. kr., svarende til statens ekstraordinære indestående ultimo 2004.

Tabel 2.14. Bruttofinansieringsbehov og statens låntagning, 2003-2005

Mia. kr., årets priser	2003		2004		2005
	Regnsk.	Dec.	Regnsk.	Dec.	Maj
Nettofinansieringsbehov	-6,9	-2,9	-23,6	-18,7	-26,5
Afdrag på statsgæld i alt ¹⁾ :	123,5	112,8	116,0	110,6	113,0
Indenlandsk statsgæld	106,3	96,8	100,0	95,7	99,6
Udenlandsk statsgæld	17,1	16,1	16,1	15,0	13,4
Bruttofinansieringsbehov ²⁾	116,6	109,9	92,4	91,9	86,5
Bruttofinansiering:					
Indenlandsk låntagning	94,1	82,9	92,6	74,7	43,1
Udenlandsk låntagning	17,0	16,1	16,1	17,2	15,4
Træk på statens konto i Nationalbanken ³⁾	5,5	10,9	-16,3	0,0	28,0

- 1) Langfristet gæld – dvs. gæld der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år.
- 2) Ligesom nettofinansieringsbehovet angiver nettokassesaldoen med modsat fortegn, angiver bruttofinansieringsbehovet bruttokassesaldoen med modsat fortegn.
- 3) Trækket på statens konto i Nationalbanken i 2003 og 2004 er opgjort i henhold til statsregnskabet. Tallet stemmer ikke fuldt ud overens med Nationalbankens regnskab.

I 2004 udgjorde bruttofinansieringsbehovet 92,4 mia. kr., hvoraf 108,7 mia. kr. blev dækket via låntagning – 92,6 mia. kr. ved indenlandsk låntagning og 16,1 mia. kr. ved udenlandsk låntagning. Herved blev der optaget overskudslåntagning svarende til 16,3 mia. kr., der primo 2005 indgik på statens konto i Nationalbanken. Lånene indgår ved gældsnedbringelsen i 2005.

Fordelingen af de statslige lån er fastlagt i normen for statens låntagning. Ifølge den indenlandske norm for statens låntagning dækkes det indenlandske bruttofinansieringsbehov (summen af afdrag på den indenlandske statsgæld og det statslige indenlandske nettofinansieringsbehov) som udgangspunkt via udstedelser af indenlandske statspapirer og eventuelt træk på statens konto i Nationalbanken. Den udenlandske norm indebærer, at

der normalt optages udenlandske lån svarende til det udenlandske bruttofinansieringsbehov. De senere år har det udenlandske bruttofinansieringsbehov modsvaret afdragene på den udenlandske statsgæld, og den udenlandske statsgæld har derfor været konstant.

I 2005 er det udenlandske nettofinansieringsbehov øget med 1½ mia. kr., som følge af udenlandske genudlån i USD til Danmarks Skibskreditfond. I overensstemmelse med den udenlandske norm er det udenlandske bruttofinansieringsbehov omtrent tilsvarende større end afdragene på den udenlandske statsgæld i 2005.

Udviklingen i statsgælden afspejles i en vis udstrækning i udviklingen i den offentlige ØMU-gæld, *jf. tabel 2.15.*

Nominel gæld ultimo året, mia. kr., årets priser	2002	2003	2004	2005
Staten:				
Indenlandsk gæld	624,9	611,0	604,6	551,1
Udenlandsk gæld	83,7	83,9	83,9	86,0
Værdi af Den Sociale Pensionsfonds statsobligationsbeholdning	-113,1	-118,1	-120,8	-122,3
Øvrige fonde				-4,0
Øvrige statslige poster	6,5	0,2	-0,9	0,6
Kommuner:				
Samlet gæld	66,4	70,2	74,7	74,7
Beholdning af statsobligationer	-4,2	-5,3	-6,1	-6,1
Sociale kasser og fonde (ATP mv.):				
Beholdning af statsobligationer mv.	-21,4	-17,1	-17,0	-18,3
Samlet ØMU-gæld	642,8	624,8	618,4	561,7
Udestående genudlån ¹⁾	12,5	14,7	18,5	19,5
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån	630,3	610,2	599,9	542,2
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	47,6	44,9	42,8	37,1
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	46,7	43,9	41,5	35,9

- 1) Genudlån til Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af *tabel 2.12.* De tre ovenstående selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.

2. Statens finanser

ØMU-gælden er som statsgælden et bruttogældsbegreb, der primært omfatter statens og kommunernes obligationsgæld. Herudover korrigeres der for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

ØMU-gældskvoten – dvs. ØMU-gælden målt som andel af BNP – skønnes at falde 10½ pct.-enheder i perioden 2002 til 2005. Korrigeres der for genudlån til de statsgaranterede enheder skønnes faldet at udgøre knap 11 pct.-enheder.

Det større fald i ØMU-gælden set i forhold til faldet i statsgælden fra 2004 til 2005 kan primært henføres til stigningen i statens indestående på kontoen i Nationalbanken i 2004. Statens indestående i Nationalbanken modregnes ikke i ØMU-gælden, og en nedbringelse af indeståendet muliggør øget nedbringelse af statens obligationsgæld.

Hverken udviklingen i ØMU-gælden eller i statsgælden kan give et dækkende billede af holdbarheden af de offentlige finanser, idet gældsbegreberne ikke på tilstrækkelig vis omfatter statslige og kommunale finansielle aktiver eller inddrager virkningen af fremtidige nettoforpligtigelser, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005.

2.5. DAU-saldo 1995-2004

I Finansministeriet udarbejdes der løbende skøn for statens finanser og DAU-saldoen. Det første DAU-skøn for et givet år præsenteres sædvanligvis i forbindelse med præsentationen af finanslovsforslaget ultimo august godt fire måneder før finansårets begyndelse.

Herefter offentliggøres et nyt skøn for DAU-saldoen i løbet af december i tilknytning til vedtagelsen af det kommende års finanslov. På nuværende tidspunkt udarbejdes der tillige normalt tre DAU-skøn i løbet af finansåret – i maj, august og december samtidig med udarbejdelsen af konjunkturvurderingerne i *Økonomisk Redegørelse*.

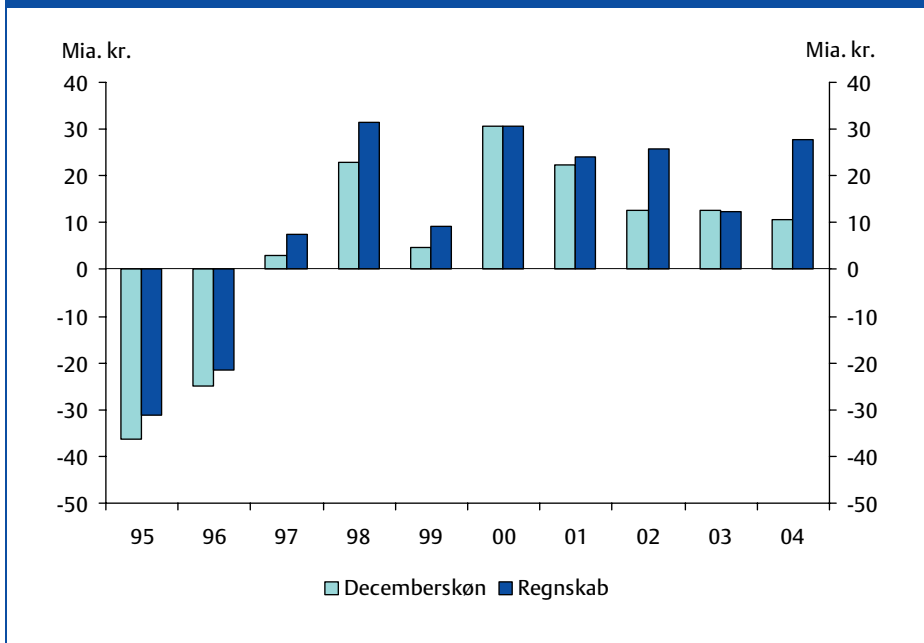
DAU-saldoen ifølge statsregnskabet offentliggøres i løbet af april, og dermed forløber der i alt godt 1½ år fra det første DAU-skøn til den endelige opgørelse af statens finanser på regnskabet.

I dette afsnit redegøres der for DAU-skøn i perioden 1995-2004 sammenlignet med den endelige DAU-saldo ifølge statsregnskabet. Der henvises til lignende opgørelser i *Budgetoversigt 1*, maj 1995 og maj 2003.

Fokus for belysningen er de DAU-skøn for indeværende finansår, der er udarbejdet i decembervurderingen ét år efter FL, dvs. knap et halvt år før det endelige statsregnskab foreligger.

Samlet set kan der peges på, at DAU-underskuddene i 1995 og 1996 blev overvurderet i decemberskønnet, og DAU-overskuddene er blevet undervurderet i årene 1997-1999, 2002 og 2004 i decembervurderingen, jf. figur 2.4.

Figur 2.4. DAU-saldo, decemberskøn og statsregnskab, 1995-2004

Note: For 2001 er decemberskønnet reelt fra januar 2002 afledt af regeringskiftet. Finansloven for 2002 blev af samme årsag først vedtaget i marts 2002.

I årene 1996-1999 skal det blandt andet ses i sammenhæng med, at styrken i det økonomiske opsving i et vist omfang blev undervurderet¹. Det medførte for lave skøn for de dele af statens budget, der afhænger af konjunkturerne, herunder især for statens indtægter fra skatter og afgifter. I årene 2000, 2001 og 2003 svarer DAU-saldoen omtrent til det skønnede, men afviger fra det skønnede i 2002 og 2004 navnlig som følge af méringtægter fra selskabs- og pensionsafkastskatterne, jf. nedenfor.

¹ For perioden 1980-2001 er der dog samlet set ikke tegn på systematiske forudsigelsesfejl i skønnet for den økonomiske vækst, jf. *Økonomisk Redegørelse*, december 2002.

2. Statens finanser

Afvigelsen mellem decemberskønnet og det endelige statsregnskab for DAU-saldoen har i gennemsnit udgjort knap 0,5 pct. af BNP, *jf. tabel 2.16.*

Pct. af BNP	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	Gnst.
Dec.-regnskab	0,5	0,3	0,4	0,7	0,4	0,0	0,1 ¹⁾	1,0	0,0	1,2	0,5
- heraf selskabs- og pensionsafkastskat	0,3	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,1	0,4	0,2	0,8	0,2
- heraf andre indtægter samt udgifter	0,2	0,2	0,4	0,4	0,1	0,1	0,0	0,6	-0,2	0,4	0,2

1) Skønnet for DAU-saldoen er fra januar 2002.

Det afspejler, at decemberskønnet fortsat er behæftet med stor usikkerhed blandt andet i lyset af, at der sædvanligvis foretages relativt store indbetalinger af selskabsskatter og realrenteafgift/pensionsafkastskat i slutningen af finansåret, som der kun er begrænset kendskab til, når decemberskønne udarbejdes².

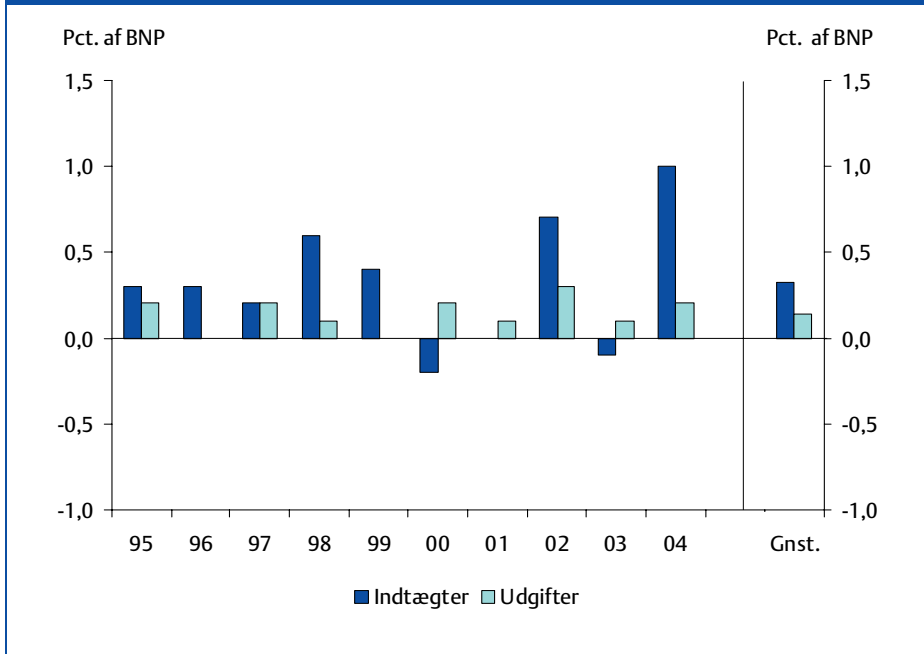
Afvielser i selskabs- og pensionsafkastskatteprovenuet forklarer således ca. halvdelen af afvigelserne mellem decemberskønnet for DAU-saldoen og statsregnskabet

Det gælder navnlig i 2002 samt i det seneste regnskabsår 2004, hvor 2/3 af afvigelsen mellem decemberskønnet og statsregnskabet for DAU-saldoen skyldes selskabs- og pensionsafkastskatteprovenuet.

I årene 1995-1999 blev statens samlede indtægter undervurderet i decemberskønne, mens der siden 2000 har været tale om såvel under- som overvurderinger af indtægterne i december, *jf. figur 2.5.*

² Konjunkturvurderingen, der ligger til grund for decemberskønnet og budgetteringsforudsætningerne for det kommende års finanslov, er i de senere år blevet afsluttet medio november af hensyn til oversendelsen af finansloven til Folketinget.

Figur 2.5. Afvigelse mellem decemberskøn og statsregnskab, 1995-2004

Note: For indtægter angiver et positivt tal en undervurdering af indtægterne i forhold til statsregnskabet. For udgifter angiver et positivt tal en overvurdering af udgifterne i forhold til statsregnskabet.

Afvigelsen mellem decemberskøn og statsregnskab for statens udgifter er af mindre størrelsesorden end for statens indtægter. Bortset fra i 1996 og 1999 er statens udgifter blevet overvurderet i decembervurderingen, hvilket især skyldes de ministerfordelte udgifter. Blandt årsagerne hertil er, at ministerierne i rammeredegørelserne overvurderer det skønnede forbrug af videreførte bevillinger, det vil sige anvendelsen af opsparede midler fra tidligere års finanslovsbevillinger.

3 Offentlige finanser og finanspolitikken

- *Overskuddet på de samlede offentlige finanser er foreløbigt opgjort til 33,7 mia. kr. i 2004 og skønnes til 38,8 mia. kr. i 2005 og 36,4 mia. kr. i 2006. I pct. af BNP svarer det til 2,3 pct. i 2004, 2,6 pct. i 2005 og 2,3 pct. i 2006.*
- *Overskuddene er dermed opjusteret med 11,8 mia. kr. i 2004, 13,3 mia. kr. i 2005 og 9,6 mia. kr. i 2006 i forhold til decemberskønnet blandt andet som følge af lavere nettorenteudgifter og større indtægter fra moms og afgifter.*
- *Målt ved finanseffekten skønnes finanspolitikken at have en omtrent neutral virkning på den økonomiske aktivitet i 2005.*
- *Finanspolitikkenes stramhedsgrad i 2006 er endnu ikke fastlagt. Det vil ske i løbet af 2005, herunder som led i udarbejdelsen af finanslovforslaget for 2006, der præsenteres til august.*
- *Renset for konjunkturernes påvirkning og ekstraordinære forhold skønnes det strukturelle offentlige overskud til ca. 2 pct. af BNP i 2004-2005 inklusive virkningen af det midlertidige bidrag fra suspensionen af SP-bidraget, mens det eksklusive virkningen fra SP-bidraget skønnes til ca. 1¾ pct. af BNP i 2004-2006.*

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

3.1. Offentlige finanser

Skønnet for de offentlige finanser i 2005 og 2006 tager afsæt i den aktuelle vurdering af dansk økonomi, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005.

Skønnet for 2005 er desuden baseret på finansloven for 2005 og en vurdering af de ministerielle rammedegørelser for udgiftsudviklingen på statens område i 2005, samt på amter og kommuners budgetter for 2005 og den opfølgende aftale mellem regeringen og KL om begrænsning af udgiftsvæksten i 2005, jf. *Kommunal budgetoversigt*, april 2005. Skønnet for de offentlige finanser i 2006 beror i et vist omfang på beregningstekniske forudsætninger, herunder blandt andet en forudsat real vækstrate i det offentlige forbrug på 0,5 pct. og i de offentlige investeringer på 1,0 pct.

I forhold til decembervurderingen har Danmarks Statistik offentliggjort foreløbige tal for de offentlige finanser i 2004, der viser et overskud på 33,7 mia. kr. svarende til 2,3 pct. af BNP, jf. *tabel 3.1*.

Mia. kr., årets priser	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
December	32,5	37,5	21,2	14,6	21,9	25,5	26,8
Maj	32,5	37,5	21,2	14,6	33,7	38,8	36,4
Heraf: Stat og kommuner	13,2	15,5	7,7	-0,9	18,4	25,2	23,0
Sociale kasser og fonde ¹⁾	19,3	22,1	13,4	15,5	15,3	13,7	13,4
Maj (pct. af BNP)	2,5	2,8	1,6	1,0	2,3	2,6	2,3

1) ATP-fonden, A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond.

Dermed blev overskuddet 11,8 mia. kr. større i 2004 end skønnet i december. Det kan primært henføres til større renteindtægter i ATP-fonden samt mérindtægter fra pensionsafkastskatten, personskatter mv. og moms, jf. *også bilag 2*.

Opgørelsen af overskuddet i 2004 er foreløbig og behæftet med usikkerhed blandt andet i lyset af, at de endelige kommunale regnskaber for 2004 endnu ikke er indarbejdet, og at der først i efteråret 2005 foreligger en stort set endelig slutopgørelse af personskatteindtægterne i 2004. Nye oplysninger for personskatteindtægterne peger i retning af en eventuel overvurdering af indtægterne på 0,1-0,2 pct. af BNP i 2004 i den foreløbige opgørelse af de offentlige finanser for 2004.

Fra 2004 til 2005 skønnes det offentlige overskud at stige med ca. 5 mia. kr. til i alt 38,8 mia. kr., hvilket blandt andet er afledt af den ventede bedring af konjunkturerne, herunder lavere ledighed, samt lavere nettorent-udgifter i lyset af et forventet lavere renteniveau.

Omvendt skønnes der et fald i det offentlige overskud fra 2005 til 2006, der blandt andet skal ses i sammenhæng med det forudsatte udløb af suspensionen af SP-bidraget i 2006, hvilket som følge af fradrag i den skattepligtige indkomst reducerer skatteindtægterne i forhold til 2004 og 2005.

Det strukturelle offentlige overskud skønnes at udgøre ca. 2 pct. af BNP årligt i 2004-2005, når virkningen af suspensionen SP-bidraget i 2005 medregnes, samt 1¾ pct. af BNP i 2006, *jf. afsnit 3.3*. Endvidere skønnes der et lidt større bidrag fra finanspolitikken til den økonomiske aktivitet i 2005 sammenholdt med skønnet i december, *jf. afsnit 3.2*.

Primo juni 2005 offentliggør Danmarks Statistik metodereviderede tal for de offentlige finanser i 2004 og tidligere år. Revisionen indebærer blandt andet, at ATP-fonden ikke længere indgår i opgørelsen af de offentlige finanser, *jf. boks 3.1*. Udskillelsen af ATP-fonden fra de offentlige finanser medfører isoleret set en teknisk reduktion af den offentlige saldo svarende til ¾-1 pct. af BNP i årene 2000-2006, *jf. tabel 3.2*.

Tabel 3.2. Offentlig saldo med og uden ATP-fonden, 2000-2006

Mia. kr., årets priser	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Inklusive ATP	32,5	37,5	21,2	14,6	33,7	38,8	36,4
Eksklusive ATP ¹⁾	20,6	23,3	7,7	-0,4	18,8	25,8	23,6
Inklusive ATP, (pct. af BNP)	2,5	2,8	1,6	1,0	2,3	2,6	2,3
Eksklusive ATP ¹⁾ (pct. af BNP)	1,6	1,8	0,6	0,0	1,3	1,7	1,5

Note: Egne beregninger og skøn på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

1) Opgørelsen omfatter alene virkningen af udskillelsen af ATP-fonden fra de offentlige finanser. Danmarks Statistiks revision af de offentlige finanser omfatter også andre ændringer med betydning for den offentlige saldo, *jf. boks 3.1*, som ikke er indregnet.

Udskillelsen af ATP-fonden har ikke betydning for den finanspolitiske holdbarhed og kravene til finanspolitikken, idet der i holdbarhedsberegningen er taget højde for, at ATP-fondens formue allerede er disponeret til fremtidige pensionsudbetalinger, *jf. kapitel 3 i Finansredegørelse 2004 og Økonomisk Redegørelse, maj 2005*.

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

Udover metodemæssige ændringer er også datamæssige ændringer omfattet af revisionen, der efter sædvanlig praksis vedrører de seneste år, men herudover også år, der hidtil har været endeligt afsluttet.

Boks 3.1. Danmarks Statistiks metoderevision af de offentlige finanser

I forbindelse med en metoderevision af nationalregnskabet offentliggør Danmarks Statistik reviderede tal for de offentlige finanser i 2004 og tidligere år primo juni 2005.

Den væsentligste ændring vedrører ATP-fondens flytning fra de offentlige finanser til den private finansielle sektor, hvilket følger af en Eurostat-beslutning. Analogt til SP-ordningen kan udskillelsen af ATP fra de offentlige finanser henføres til, at der nu er tale om en obligatorisk privat pensionsordning efter aktuarmæssige principper uden omfordelende elementer. Udskillelsen indebærer en reduktion af den offentlige saldo, der især skal ses i sammenhæng med ATP-fondens renteindtægter. I forhold til den nuværende opgørelse reduceres de offentlige renteindtægter således. Samlet set reduceres de offentlige skatteindtægter desuden som følge af, at indbetalingerne til ATP ikke længere indgår. Provenuet fra pensionsafkastskatten forøges dog, fordi ATP's betaling af pensionsafkastskat vil blive medregnet. Udskillelsen medfører også en reduktion af de offentlige udgifter, herunder primært de offentlige overførselsudgifter som følge af ATP's pensionsudbetalinger og i beskedent omfang andre offentlige udgifter, herunder det offentlige forbrug i lyset af ATP's driftsudgifter. EDP-indberetningen af den offentlige saldo og gæld til EU-kommissionen vil i lyset af den danske overgangsordning fortsat omfatte ATP-fonden frem til 1. marts 2007.

Revisionen omfatter desuden en ændret periodisering af selskabsskatteprovenuet. Den nuværende opgørelse af provenuet er baseret på selskabernes skat for det foregående år fratrukket samme års obligatoriske acontoskat og tillagt opgørelsesårets obligatoriske acontoskat. Den reviderede opgørelse vil alene være baseret på selskabernes indkomst i opgørelsesåret i lighed med tilgangen i personskatteprovenuopgørelsen.

Revisionen omfatter desuden indarbejdelse af de metodemæssige ændringer vedr. SWAP-arrangementer og afskrivning af pålignede, men aldrig indbetalte skatter i årene før 1999. De metodemæssige ændringer er indarbejdet fra 2000, jf. også *Økonomisk Redegørelse*, december 2002.

Udover ovenstående ændringer med betydning for den offentlige saldo medfører revisionen nogle saldoneutraler omplaceringer af visse offentlige udgifter, der blandt andet omfatter ledighedsydelsen, der flyttes fra de offentlige subsidier til de offentlige overførselsudgifter. Som følge af en ændret tilgang i behandlingen af pengeinstitutternes rentemarginal, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005, medfører revisionen desuden et generelt lidt højere niveau for det offentlige forbrug, der modsvares af et lidt lavere niveau for de offentlige renteudgifter.

Dertil kommer, at Danmarks Statistiks officielle fastprisberegninger med revisionen vil være baseret på kædeindeks, hvilket påvirker opgørelsen af realvæksten i de offentlige forbrug og de offentlige investeringer, jf. *Økonomisk Redegørelse*, maj 2005. De traditionelle fastprisberegninger baseret på faste vægte vil fortsat blive offentliggjort, men basisåret skifter fra 1995 til 2000.

Ændringer i forhold til vurderingen i december 2004

I forhold til decembervurderingen er den offentlige saldo opjusteret med godt 13 mia. kr. i 2005 og ca. 9½ mia. kr. i 2006, jf. *tabel 3.3*.

Især selskabsskatteprovenuet og nettorenteudgifterne bidrager til de højere saldskøn.

Opjusteringen af selskabsskatteprovenuet i 2005 skal ses i sammenhæng med de faktiske indbetalinger i 2004 fra de ikke-kulbrinteskattepligtige selskaber, mens opjusteringen i 2006 navnlig er afledt af skønnet for de kulbrinteskattepligtige selskaber og kulbrinteskatten. I forlængelse heraf er indtægterne fra overskudsdelingen i Nordsøen opjusteret i begge år.

Tabel 3.3. Ændring af den offentlige saldo i 2005 og 2006 siden december

Mia. kr., årets priser	2005	2006
Selskabsskatter	4,2	3,0
Overskudsdeling fra Nordsø-aktiviteterne	0,5	1,2
Pensionsafkastskat	1,4	-1,7
Registreringsafgift	1,6	1,9
Moms og øvrige afgifter	2,6	3,7
Personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag	-2,5	-1,7
ATP-bidrag	0,1	0,8
Overførselsindkomster	-0,2	0,2
Offentlige subsidier	-0,8	-1,3
Offentligt forbrug	-0,1	-0,8
EU-bidrag og overførsler til udland	1,3	1,3
Nettorenteudgifter og udbytter	4,5	3,5
Andre udgifts- og indtægtsposter	0,7	-0,5
Ændring af den offentlige saldo, i alt	13,3	9,6

Note: Negative tal angiver saldoforværringer i form af øgede udgifter eller reducerede indtægter, mens positive tal svarer til saldoforbedringer som følge af lavere udgifter eller forøgede indtægter.

Nedjusteringen af nettorenteudgifterne følger af lavere skøn for renteudgifterne i lyset af et lavere renteniveau end skønnet i december samt højere skøn for renteindtægterne, der i 2005 primært er afledt af forventede større afkast i ATP.

Provenuet fra pensionsafkastskatten er som følge af nye skøn for afkastet af aktier opjusteret i 2005, men er omvendt nedjusteret i 2006 i lyset af en forventet lavere obligationsrente.

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

I lyset af forventningen om et fortsat højt bilkøb er provenuet fra registreringsafgiften opjusteret i begge år. Provenuet fra moms og øvrige afgifter er ligeledes opjusteret navnlig som følge af den ventede større vækst i privatforbruget og boliginvesteringerne i begge år.

I modsat retning trækker en nedjustering af provenuet fra personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag, der skal ses i sammenhæng med en mere afdæmpet indkomstudvikling i lyset af de forventede lavere private lønstigninger. Lavere skøn for husholdningernes renteudgifter og dermed rentefradrag bidrager isoleret set til provenuopjusteringer.

Indtægterne fra ATP-bidraget er opjusteret afledt af de aftalte højere satser i de seneste overenskomster.

De offentlige subsidier er opjusteret i begge år, hvilket kan henføres til forventede merudgifter til fleksjob og til ledighedsydelse til de personer, der er visiteret til, men venter på et fleksjob.

I begge år er de skønnede udgifter til EU-bidraget og overførslerne til udlandet nedjusteret i forhold til decemberskønnet navnlig i lyset af foreløbige vurderinger af EU-budgettet og lavere budgetterede overførsler til udlandet på FL05 end skønnet i december.

Med afsæt i de offentlige overenskomster er det som en foreløbig beregningsteknisk forudsætning lagt til grund, at de nominelle offentlige forbrugsudgifter bliver 0,8 mia. kr. større i 2006 end forudsat i december.

Overenskomstresultatet på det kommunale område indebærer et væsentligt højere niveau for de aftalte lønstigninger inklusive udmøntning af den såkaldte reguleringsordning end den statslige overenskomst.¹ Det skyldes forholdsvis lave skøn over reststigningen på det kommunale område i forbindelse med overenskomstindgåelsen og indførelsen af en ny regulerings-

¹ Reguleringsordningen skal bidrage til at sikre en lønudvikling i den offentlige sektor, der på sigt er på linje med lønudviklingen i den private sektor. Lavere lønstigninger i den offentlige sektor end i den private sektor indebærer således en positiv udmøntning af reguleringsordningen og omvendt en negativ udmøntning ved højere offentlige lønstigninger end i den private sektor. Udmøntningen sker med en vis forsinkelse, idet beregningerne af reguleringsordningen bygger på faktisk konstaterede lønstigninger og ikke skøn herfor.

ordning på det kommunale område.² I forbindelse med overgangen til den nye reguleringsordning er der således blandt andet aftalt en udmøntning pr. 1. januar 2006, der forekommer høj. Denne ekstraordinære udmøntning er fastlagt, før de faktiske gennemsnitlige lønstigninger i henholdsvis den kommunale og private sektor er kendt.

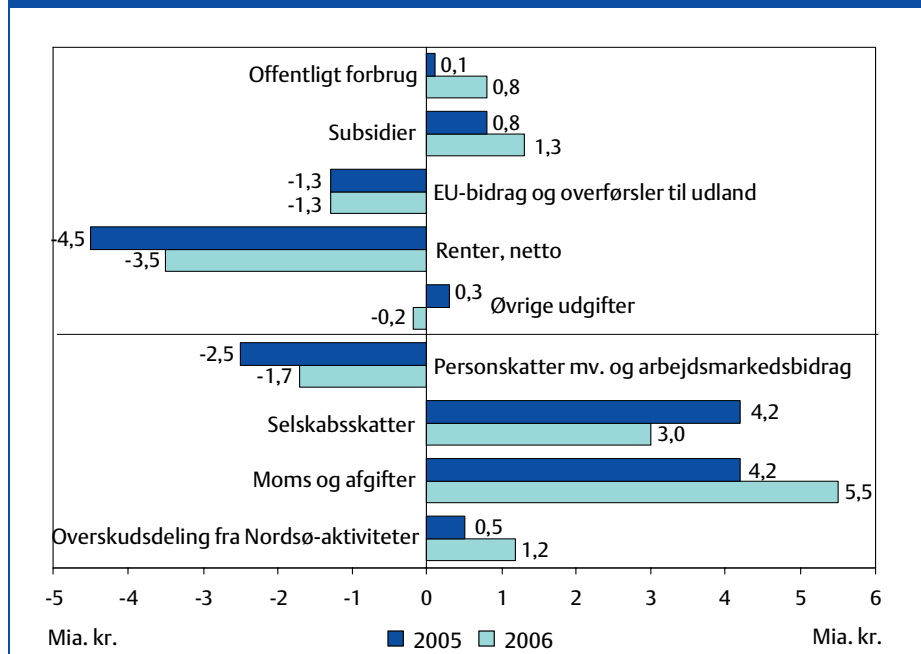
Gennemslaget af den kommunale overenskomst på udgiftsniveauet i kommuner og amter fra 2006 og frem vil indgå som et væsentligt tema i forbindelse med de kommende forhandlinger om den kommunale økonomi. Overenskomsten på det kommunale område bør ikke påvirke de økonomiske rammer, som er afstemt med målsætningen om finanspolitisk holdbarhed.

De væsentligste ændringer i skønnene for 2005 og 2006 i forhold til decembervurderingen er angivet i *figur 3.1*, og der henvises til *boks 3.2* og *bilag 2* for en nærmere gennemgang og mere detaljerede tal.

² Reststigningen er givet ved forskellen mellem de faktiske og de aftalte gennemsnitlige lønstigninger. En forholdsvis lav reststigning vil for givne aftalte lønstigninger bidrage til større udmøntning af reguleringsordningen end en høj reststigning.

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

Figur 3.1. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2005-2006

Note: Over strengen svarer positive tal i figuren til saldoforværringer, idet der er tale om offentlige udgifter. Under strengen svarer positive tal til saldoforbedringer, idet der er tale om offentlige indtægter.

Boks 3.2. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2005 og 2006

De væsentligste ændringer siden decembervurderingen kan opsummeres på følgende vis:

Udgifterne til det *offentlige forbrug* er omtrent uændrede i 2005, men er opjusteret med godt $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2006. Skønnet for det nominelle offentlige forbrug i 2005 er baseret på Danmarks Statistiks budgetstatistik for 2005, en vurdering af de ministerielle rammeredegørelser for de statslige udgifter i 2005 samt den opfølgende aftale mellem regeringen og KL om begrænsning af udgiftsvæksten i 2005. Danmarks Statistiks opgørelse af forbruget i 2005 er lidt større end ventet i december, hvilket er baggrunden for den marginale opjustering. Vurderingen af de ministerielle rammeredegørelser for 2005 trækker isoleret set i retning af et lidt større offentligt forbrug i 2005, mens den opfølgende aftale om begrænsning af udgiftsvæksten i 2005 mellem regeringen og KL omvendt trækker i retning af et lavere offentligt forbrug i 2005. Samlet set skønnes disse elementer at opveje hinanden, således at virkningen er neutral for det offentlige forbrug i 2005. Som i december skønnes realvæksten i det offentlige forbrug til 0,6 pct. i 2005. I 2006 er skønnet for det offentlige forbrug overvejende af beregningsteknisk karakter. Det er baseret på en forudsat realvækst på 0,5 pct. på linje med decembervurderingen samt de nye skøn for pris- og lønudviklingen i 2006, der er opjusteret som følge af indarbejdelsen af de nye overenskomster på det offentlige område. På den baggrund er det nominelle offentlige forbrug som en foreløbig beregningsteknisk forudsætning opjusteret med 0,8 mia. kr. i forhold til skønnet i december. Væksten i den offentlige beskæftigelse er nedjusteret fra 2.500 til 1.500 personer om året i 2005 og 2006 i forhold til decembervurderingen. Den skønnede udvikling skal blandt andet ses i sammenhæng med, at forsaret som led i tilpasningen til det nye forsvarsforlig, herunder kortere værnepligtstid, skønnes at bidrage til aftagende statslig beskæftigelse i de kommende år, som det var tilfældet i 2004. Forventningen om en mere afdæmpet offentlig beskæftigelsesvækst følger også af, at realvæksten i det offentlige forbrug i 2005 blandt andet er prioriteret til sygehuse og sundhedsområdet, der er præget af knaphed på uddannet personale, og hvor væksten derfor ikke nødvendigvis har et større gennemslag på den offentlige beskæftigelse.

De *offentlige investeringsudgifter* er uændrede i forhold til decemberskønnet. Skønnet for de offentlige investeringer i 2005 er baseret på Danmarks Statistiks Budgetstatistik for 2005 og en vurdering af de ministerielle rammeredegørelser for 2005. Danmarks Statistiks opgørelse viste et lidt lavere investeringsniveau end skønnet i december, mens vurderingen af rammeredegørelserne peger i retning af et lidt større investeringsomfang i 2005 blandt andet afledt af forsinkede virkninger af Forårspakke-projekter. Realvæksten i de offentlige investeringer skønnes til 4,7 pct. i 2005 på linje med decemberskønnet. Skønnet for de offentlige investeringer i 2006 er baseret på en beregningsteknisk forudsat realvækst på 1,0 pct. samt den skønnede prisudvikling.

De offentlige udgifter til *indkomstoversførsler* er opjusteret med knap $\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2005 og nedjusteret med ca. $\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2006. I begge år er udgifterne til efterløn, syge- og barseldagpenge, aktiveringsydelse og kontanthjælp nedjusteret, mens udgifterne til de sociale pensioner, tjenestemandspensioner og ikke-skattepligtige kontanthjælpsydelse, herunder boligstøtten, er opjusteret. I lyset af de nye ledighedsskøn er udgifterne til A-dagpenge opjusteret i 2005, men nedjusteret i 2006.

De *offentlige subsidier* er opjusteret med godt $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2005 og $1\frac{1}{4}$ mia. kr. i 2006, hvilket skyldes forventede merudgifter til fleksjobordningen og den hertil knyttede ledighedsydelse som følge af fortsat vækst i anviste og visiterede personer til fleksjob. Et lavere skøn for løntilskudsaktivering trækker isoleret set i retning af lidt lavere subsidier, men det forventes modsvaret af merudgifter til blandt andet det støttede byggeri og driftstilskud til BornholmsTrafikken A/S.

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

Boks 3.2. Revision af udgifts- og indtægtsskøn, 2005 og 2006 (fortsat)

Udgifterne til *EU-bidraget og overførsler til udland* er nedjusteret med godt 1¼ mia. kr. i begge år. Nedjusteringen af EU-bidraget følger af en foreløbig vurdering af EU-budgettet for de kommende år, mens de lavere overførsler til udlandet skyldes, at de budgetterede udgifter på FL05 er lavere end skønnet i december.

Nettorenteudgifter og udbytter er nedjusteret med 4½ mia. kr. i 2005 og 3½ mia. kr. i 2006. Renteudgifterne er i begge år nedjusteret som følge af forventede lavere renteniveauer end skønnet i december. Renteindtægter og udbytter er i 2005 opjusteret navnlig som følge af forventet større afkast i ATP.

Provenuet fra *personskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag* er nedjusteret med 2½ mia. kr. i 2005 og knap 1¾ mia. kr. i 2006. Det skal ses i sammenhæng med en mere afdæmpet indkomstudvikling i lyset af nedjusteringen af skønnene for de private lønstigninger. Dertil kommer en nedjustering af niveauet for kapitalpensionsafgiften. Et nedsat skøn for husholdningernes renteudgifter og i lyset heraf et forventet lavere omfang af rentefradrag bidrager isoleret set til provenuopjusteringer.

Selskabsskatteprovenuet er opjusteret med knap 4¼ mia. kr. i 2005 og 3 mia. kr. i 2006. Opjusteringen i 2005 kan primært henføres til højere forventede slutskatter vedr. indkomståret 2004 for de ikke-kulbrinteskattepligtige selskaber, mens opjusteringen i 2006 primært vedrører de kulbrinteskattepligtige selskaber og kulbrinteskatten blandt andet afledt af den forventede højere oliepris. Lavere forventet olieproduktion samt et større forudsat investeringsomfang i olie- og gassektoren i 2005 bidrager derimod isoleret set til en reduktion af provenuskønnet.

Indtægterne fra *overskudsdeling vedr. Nordso-aktiviteterne* er opjusteret med ½ mia. kr. i 2005 og knap 1¼ mia. kr. i 2006 afledt af den forventede højere oliepris.

Provenuet fra pensionsafkastskatten er opjusteret med knap 1½ mia. kr. i 2005, men nedjusteret med ca. 1¾ mia. kr. i 2006. Justeringerne kan i 2005 henføres til nye skøn for afkastet af aktier og i 2006 til en lavere forventet obligationsrente.

Provenuet fra *registreringsafgiften* er opjusteret med godt 1½ mia. kr. i 2005 og knap 2 mia. kr. i 2006 afledt af højere forventet vækst i især erhvervenes køb af personbiler.

Momsprovenuet og provenuet fra de øvrige indirekte skatter er opjusteret med godt 2½ mia. kr. i 2005 og ca. 3¾ mia. kr. i 2006, hvilket primært skal ses i sammenhæng med opjusteringen af realvæksten i det private forbrug og i boliginvesteringerne.

ATP-bidraget er opjusteret med godt ¾ mia. kr. i 2006 som følge af satsjusteringer i de nye overenskomster.

Udviklingen i udgifts- og skattetrykket

Det samlede offentlige udgiftstryk skønnes at falde med 1,7 pct.-enheder af BNP fra 2001 til 2006, *jf. tabel 3.4*. Faldet kan primært henføres til den skønnede reduktion i renteudgiftstrykket på 1,5 pct.-enheder af BNP, der er afledt af en lavere gældskvoté og lavere rentesatser.

Det offentlige forbrugstryk er vokset med ca. 0,7 pct.-enheder af BNP fra 2001 til 2004, men skønnes at falde med 0,6 pct.-enheder fra 2004 til

2006, således at der samlet set skønnes en stigning på 0,1 pct.-enhed fra 2001 til 2006.

Tabel 3.4. Udgifts- og skattetryk, 2000-2006

Pct. af BNP	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Ændr. 2001- 2006
Forbrug	25,3	25,9	26,5	26,7	26,7	26,2	26,1	0,1
Overførsler	17,3	17,4	17,7	18,2	18,0	17,6	17,3	-0,1
Investeringer	1,7	1,9	1,8	1,7	1,7	1,8	1,8	-0,1
Renteudgifter	4,3	4,0	3,7	3,4	3,2	2,7	2,5	-1,5
Øvrige udgifter	5,3	5,1	5,3	5,1	5,3	5,0	5,0	-0,1
Udgiftstryk	53,9	54,4	55,0	55,2	54,9	53,3	52,7	-1,7
Personskatter mv. ¹⁾	22,3	22,6	22,3	22,2	21,9	21,4	21,2	-1,4
Arbejdsmarkedsbidrag	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	0,0
Pensionsafkastskat	0,8	0,1	0,1	0,4	1,0	0,6	0,4	0,3
Selskabsskatter	2,4	3,1	2,9	2,8	2,9	3,3	3,4	0,2
Moms	9,7	9,7	9,8	9,7	9,9	9,9	9,9	0,2
Øvrige indirekte skatter	7,7	7,8	8,0	7,8	7,9	7,8	7,7	-0,1
Øvrige skatter	2,3	2,2	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	-0,6
Skattetryk	49,6	50,0	49,3	49,0	49,7	49,1	48,5	-1,5
Renteindtægter	2,5	2,6	2,3	2,5	2,7	2,4	2,1	-0,5
Øvrige indtægter	4,5	4,8	5,1	4,8	5,0	4,6	4,5	-0,2
Told mv. til EU ²⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægtstryk	56,5	57,2	56,5	56,2	57,2	55,9	55,0	-2,2

- 1) Personskatter mv. indeholder kildeskatte, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift samt andre personlige skatter.
- 2) Ifølge de nye nationalregnskabsprincipper kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår som følge heraf i skattetrykket. De kategoriseres dog ikke som offentlige indtægter, fordi de tilfalder EU, og indgår derfor ikke i indtægtstrykket.

Blandt andet som følge af de svagere konjunkturer er overførselsudgifterne øget svarende til 0,8 pct.-enheder af BNP fra 2001 til 2003, ligesom den forventede bedring af konjunkturerne ventes at bidrage til et fald fra 2003 til 2006. Den aftagende udgiftsandel skal desuden ses i sammenhæng med den afdæmpede stigning i satsreguleringsprocenten på 2 pct. om året i 2005 og 2006.

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

Der skønnes et fald i skattetrykket på 1,5 pct.-enheder af BNP fra 2001 til 2006, der især skyldes et forventet lavere personskattetryk. Faldet i personskattetrykket fra 2005 til 2006 skal ses i sammenhæng med det forudsatte udløb af suspensionen af SP-bidraget.

Omvendt bidrager pensionsafkastskatten isoleret set til en skønnet stigning i skattetrykket på 0,3 pct.-enheder fra 2001 til 2006, der dog primært følger af et ekstraordinært lavt niveau for provenuet i 2001.

På trods af et ekstraordinært højt niveau for selskabsskatteprovenuet i 2001 skønnes der en stigning i selskabsskattetrykket fra 2001 til 2006 på 0,2 pct.-enheder, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med forventede stigende indtægter fra kulbrinteskatten og de kulbrinteskattepligtige selskaber.

Faldet i de øvrige skatter på 0,6 pct.-enheder af BNP er primært afledt af SP-bidraget, der fra og med 2002 ikke indgår i skattetrykket som følge af omlægningen til en individuel pensionsopsparing.

Der skønnes en reduktion i det offentlige indtægtstryk på 2,2 pct.-enheder fra 2001 til 2006 som følge af faldet i skattetrykket og renteindtægtstrykket.

3.2. Finanspolitikkenes aktivitetsvirkning

Finanspolitikkenes umiddelbare påvirkning af den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt er udtryk for en finanspolitisk afdæmpning af aktiviteten.

På baggrund af FL05 og et skøn for de kommunale budgetter for 2005 blev der i december skønnet et neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken i 2005. Finanseffekten skønnes nu til knap 0,1 pct. af BNP, *jf. tabel 3.5.*

Tabel 3.5. Finanseffekt, 1999-2005

Aktivitetsvirkning, pct. af BNP	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Udgifter i alt	0,4	0,0	0,5	0,2	-0,1	0,1	0,0
Indtægter i alt ¹⁾	-0,2	-0,2	-0,2	0,1	0,1	0,4	0,0
Finanseffekt i alt	0,2	-0,1	0,3	0,2	0,0	0,5	0,1
Midlertidig suspension af SP	-	-	-	-	-	0,1	-

- 1) Den midlertidige pensionsopsparing blev som led i Pinsepakken videreført i form af den særlige pensionsopsparing (SP) i 1999. Omlægningen af den særlige pensionsopsparing til en individuel pensionsordning fra og med 2001 påvirker ikke finanseffekten.

Den marginale opjustering i forhold til decembervurderingen følger navnlig af et lidt større bidrag fra den skønnede udvikling i det nominelle offentlige forbrug. Dels er væksten i det nominelle offentlige forbrug lidt større end ventet i december, herunder som følge af en lille nedjustering i 2004, og dels indebærer nedjusteringer af de private pris- og lønstigninger i kombination med omtrent uændrede skøn for de offentlige pris- og lønstigninger et lidt større bidrag i 2005.

En lidt større nominal vækst i de offentlige investeringer som følge af en beskeden nedjustering af investeringerne i 2004 bidrager også til opjusteringen i forhold til decemberskønnet. Hertil kommer virkningen af et lidt større bidrag fra de offentlige subsidier end skønnet i december i lyset af de forventede merudgifter til fleksjob og den hertil knyttede ledighedsydelse.

Fra de offentlige indtægter er der et mindre bidrag til opjusteringen, der primært skyldes et højere skøn for kontantpriserne, der forøger den implicitte lempelse af ejendomsskatterne, der følger af skattestoppet.

Finanspolitikens stramhedsgrad i 2006 er ikke fastlagt endnu, idet de konkrete finanspolitiske prioriteringer vil finde sted i løbet af 2005, herunder i forbindelse med udarbejdelsen af finanslovsforslaget for 2006, der offentliggøres til august.

3.3. Strukturel budgetsaldo

Saldoen på de offentlige finanser afhænger af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter således relativt meget, mens udgifterne til overførselsindkomster har en tendens til at falde – primært som følge af faldende ledighed. Potentialt for en gunstig udvikling i den offentlige saldo er derfor

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

større i en højkonjunktur med lav ledighed og høj beskæftigelse end i en periode med højere ledighed og lavere beskæftigelse.

Den *strukturelle budgetsaldo* opgøres som den faktiske offentlige saldo fratrukket det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne og angiver dermed stillingen på de offentlige finanser rensset for den givne konjunktursituation. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer der er i økonomien. Den strukturelle budgetsaldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikkenes stramhedsgrad og den skønnede strukturelle ledighed.

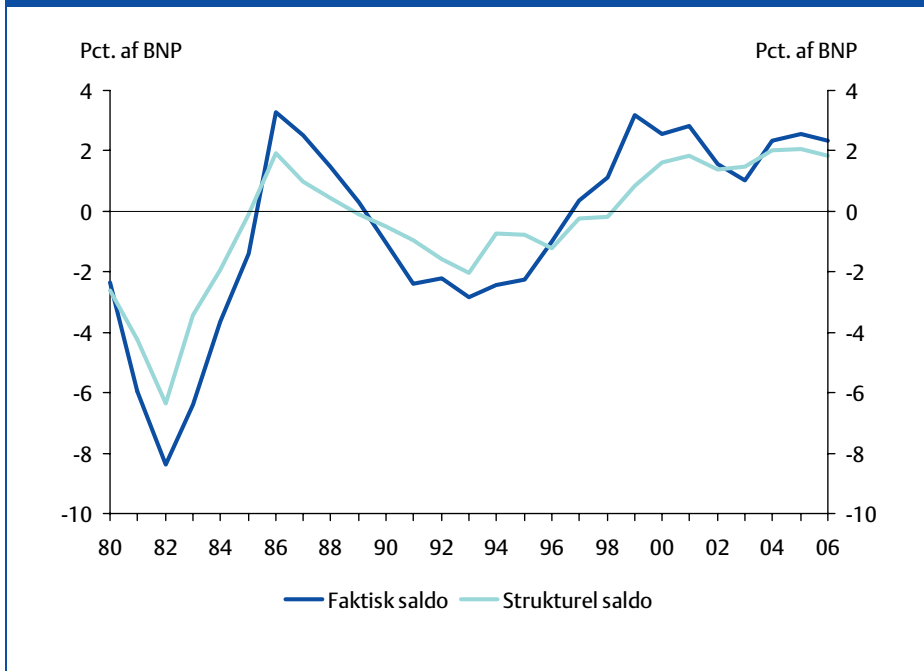
Udover bidrag fra konjunkturerne korrigeres der i beregningen af den strukturelle saldo også for indflydelsen af særlige forhold, som ikke er direkte knyttet til konjunkturudviklingen, men som kan have betydelig og varierende indflydelse på de offentlige finanser fra år til år. Det drejer sig især om pensionsafkastskatteprovenuet, der afhænger af udviklingen i aktie- og obligationskurserne, og hvor provenuet derfor kan fluktuere meget kraftigt, selskabsskatteprovenuet, herunder fra Nordsø-aktiviteterne, forskydninger i nettorenteudgifterne samt udviklingen i de offentlige drifts- og kapitaloverførsler.

I den mellemfristede strategi frem mod 2010 forudsættes der årlige overskud på den strukturelle budgetsaldo på i gennemsnit 1½-2½ pct. af BNP. Derved vil den offentlige gæld kunne nedbringes og derigennem bidrage til forbedring af de offentlige finanser med henblik på skiftet i befolkningens sammensætning i retning af flere ældre og færre erhvervsaktive.

Den strukturelle budgetsaldo skønnes at udgøre ca. 2 pct. af BNP i 2004 og 2005 og 1¾ pct. af BNP i 2006, *jf. figur 3.2*. I 2004 og 2005 omfatter skønnet et bidrag på 0,3 pct. af BNP, som følger af suspensionen af SP-indbetalingerne, og eksklusiv dette bidrag skønnes struktursaldoen til ca. 1¾ pct. af BNP i 2004 og 2005.

I forhold til decembervurderingen er skønnet for den strukturelle saldo opjusteret med ca. ½ pct.-enhed af BNP om året i 2004-2006. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med en omtrent uændret status for konjunktursituationen i 2004 i kombination med mérintægter fra moms og afgifter afledt af den ændrede efterspørgselssammensætning, der bærer med over i 2005 og 2006, *jf. Økonomisk Redegørelse*, maj 2005.

Figur 3.2. Faktisk og strukturel budgetsaldo, 1980-2006

I 2004-2006 skønnes overskuddet på den faktiske saldo at være større end overskuddet på den strukturelle saldo. Det skyldes i 2004 navnlig ekstraordinært høje provenuer fra selskabs- og pensionsafkastskatten og i 2005 og 2006 høje indtægter fra selskabsskatter og Nordsø-aktiviteterne. Forventede bedre konjunkturer bidrager desuden til den større faktiske saldo i 2006.

Fra 1995 til 2006 skønnes en forøgelse af den strukturelle saldo på godt 2½ pct.-enhed af BNP, hvilket især kan henføres til en reduktion af den strukturelle ledighed og faldende nettorenteudgifter, *jf. tabel 3.6.*

Efterspørgsels sammensætningen har omvendt trukket i retning af en lavere strukturel saldo siden 1995, herunder primært i perioden 1996 til 2001. En relativt beskeden vækst i privatforbruget i forhold til BNP-væksten først i perioden har således bidraget til en reduktion af den strukturelle saldo gennem en lavere vækst i det indirekte skatteprovenu. I forhold til andre BNP-komponenter er afgiftsindholdet i privatforbruget således højt, og relativt lavere vækst i privatforbruget vil derfor trække i retning af en lavere strukturel saldo. Omvendt medvirker den relativt kraftige vækst i

3. Offentlige finanser og finanspolitikken

privatforbruget sidst i perioden isoleret set til en forøgelse af den strukturelle saldo.

Tabel 3.6. Den strukturelle budgetsaldo, 1995-2006

Pct. af BNP	Strukturel saldo		Ændring som følge af						
	Niveau	Årlig ændring	Finanspolitik ¹⁾	Strukturel ledighed ²⁾	Arbejdsudbud ³⁾	Nettorenter-udgifter	Specielle poster ⁴⁾	Efterspørgsel ⁵⁾	Andet/residual
1995	-0,8								
1996	-1,2	-0,4	0,0	0,4	-0,3	0,1	-0,4	-0,1	-0,1
1997	-0,2	1,0	0,7	0,3	0,1	0,2	-0,3	-0,1	0,1
1998	-0,2	0,0	0,1	0,3	-0,2	0,2	-0,4	-0,2	0,2
1999	0,9	1,1	0,5	0,1	-0,1	0,3	0,8	-0,4	-0,1
2000	1,6	0,7	-0,1	0,4	0,3	0,3	0,3	-0,8	0,3
2001	1,8	0,2	-0,2	0,3	0,3	0,3	-0,1	-0,3	-0,1
2002	1,4	-0,4	-0,3	0,2	-0,3	0,3	-0,4	0,1	0,0
2003	1,5	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0
2004	2,0	0,5	-0,6	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,3
2005	2,1	0,1	-0,1	0,1	0,0	0,2	0,0	0,2	-0,3
2006	1,8	-0,3	-	-	-	-	-	-	-
I alt	-	2,6	-0,3	2,0	-0,2	2,6	-0,5	-1,2	0,2

Note: Metoden til beregningen af den strukturelle saldo er som udgangspunkt baseret på den metode, der anvendes af OECD.

- 1) Bidraget fra finanspolitikken, der er baseret på en ADAM beregning, kan som følge af metodeforskelle afvige fra de direkte provenuer, der anvendes til beregningen af finansseffekten. Personskatteprovenuvirkningen af den midlertidige suspension af SP-indbetalingerne i 2004 og 2005 er medregnet i bidraget fra finanspolitikken.
- 2) Den strukturelle ledighed angiver det ledighedsniveau, som er foreneligt med en langsigtholdbar inflation.
- 3) Til grund for beregningen ligger arbejdsudbuddet målt i timer.
- 4) Specielle poster indeholder blandt andet drifts- og kapitaloverførsler, overskud af offentlig virksomhed, indtægter fra Nordsøaktiviteterne, skatteværdien af nettopensionsindbetalinger samt indførelsen af det midlertidige pensionsbidrag i 1998, videreførelsen heraf i form af den særlige pensionsopsparing samt omlægningen af den særlige pensionsopsparing til en individuel pensionsordning fra og med 2001.
- 5) Strukturelle virkninger for de offentlige finanser af ændringer i efterspørgsels sammensætningen, der navnlig følger af forskelle i den indirekte beskatning.

Bilag

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser

Fremrykning af kildeskatteafregning	8,8
Afregning af feriepenge	4,7
Feriefondens renteindtægter	0,1
Statens Bygningsfredningsfond	0,03
Aktiesalg, EKR Kreditforsikring	0,3
Etablering af Statens Ejendomsselskab	0,2
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	8,9
Korrektion vedr. endelig afregning i 1999 af indkomstskat til kommunerne for 1997	0,1
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1995	-2,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
1997 i alt	21,0
Salg af aktier i TeleDanmark	30,9
Omlægning af statslige aktiver	1,9
Harmoniseret afregning af lønsumsafgift	0,7
Betalingsregler for elafgift (inkl. momseffekt)	0,5
Scandlines vvs	0,5
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	1,6
Korrektion vedr. endelig afregning i 2000 af indkomstskat til kommunerne for 1998	-1,3
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1996	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,0
1998 i alt	36,0
Salg af statslige aktiver	1,3
Kapitalindskud i COMBUS	-0,3
Aftale med Naturgas Syd og DONG	-1,4
Acontoindbetaling vedr. Dansk Tipstjeneste	0,7
Pinsepakken	-0,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	5,2
Korrektion vedr. endelig afregning i 2001 af indkomstskat til kommunerne for 1999	0,1
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1997	-0,1
Korrektion vedr. endelig afregning i 2001 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 1999	-0,3
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
1999 i alt	4,8

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser	
Pinsepakken	0,8
Selskabsskat	-3,4
Overdragelse af statshavne	-0,7
Kapitaludtræk fra Post Danmark	0,3
Ekstraordinær indfrielse af saneringslån (Københavns kommune)	0,5
Ekstraordinært udbytte fra PostDanmark og DSB	0,2
Korrektion vedr. endelig afregning i 2002 af indkomstskat til kommunerne for 2000	2,3
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1998	1,3
Frivillige indbetalinger af personskat	0,4
Opløsning af Dansk Eksportfinansieringsfond	0,2
Omlægning af kredittider for moms (inkl. afledet effekt på andre afgifter)	12,4
Omlægning af kredittider for vandafgiften	0,2
Afvikling af ejendomsselskabet TOR I/S	-1,0
Ændring af procentgodtgørelse	0,5
Pensionsafkastskat	2,7
Korrektion vedr. endelig afregning i 2002 af ejendomsværdiskat til kommunerne for 2000	0,5
Korrektion vedr. endelig afregning i 2002 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2000	0,8
Kraftvarmeværkers efterbetaling	0,3
Overførsel fra Hypotekbankens reserver	1,0
Salg af aktier i Københavns Lufthavn	0,9
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
2000 i alt	19,4

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser

Selskabsskat	8,1
Ændret beskatning af husdyrbesætninger	0,4
Ekstraordinært aktieudbytte fra DONG mv.	1,0
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1999	-0,1
Stramning af momskredittider for store virksomheder	14,4
Afskaffelse af importmoms	-1,9
Omlægning af momskredittider for landbrug (inkl. afledet effekt på andre afgifter)	0,5
Stramning af kredittid for lønsumsafgift	0,3
Pinsepakken	1,1
Frivillige skatteindbetalinger	6,3
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	-1,2
Ekstraordinært bidrag til EU sfa. omlægning af kredittider for momsen i 2000	-0,5
Overdragelse af statshavne	-0,1
Pensionsafkastskat	-11,8
Naturgas Sjællands overgang til DONG	-0,2
UMTS-licenser – ekstraordinær indtægt i 2001 i forhold til den årlige indtægt 10 år frem	0,7
Indbetaling fra DTU m.fl. vedr. overgang til selveje	1,8
Endelig afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 1999	-0,3
Korrektion vedr. endelig afregning i 2003 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2001	0,1
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,3
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	-0,6
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	-0,4
Korrektion vedr. endelig afregning i 2004 af indkomstskat til kommunerne for 2001	1,6
Korrektion vedr. endelig afregning i 2004 af ejendomsværdiskat til kommunerne for 2001	0,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,7
2001 i alt	18,4

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser	
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	1,2
Selskabsskat	3,2
Pinsepakke	0,8
Ekstraordinært bidrag til EU som følge af omlægning af kredittider for moms i 2001	-0,4
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2000	-2,3
EU-formandskab	-0,8
Stramning af kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	14,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,5
Endelig afregning af ejendomsværdiskat til kommunerne for indkomståret 2000	-0,5
Endelig afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2000	-0,8
Pensionsafkastskat	-12,6
Omlægning af statslige aktiver	0,7
Konkurrenceevnepakke, lempelse af kredittid for mellemstore virksomheder	-1,5
Mindreforbrug som følge af reduktion af videreførte midler	0,5
Regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	0,2
Ekstraordinært låneafdrag fra DONG	0,5
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplastdommen	0,0
Mindreudgift vedr. tjenestemandspensioner	1,6
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	0,9
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	0,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,1
2002 i alt	6,3

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser	
Pensionsafkastskat	-5,9
Selskabsskat	7,3
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2000	-0,3
Endelig afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2001	-0,1
Modregning af regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	-0,2
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,2
Omlægning af statslige aktiver	1,0
Én afregningskonto	3,5
DONG ekstraordinært afdrag af lån	0,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,3
Supplerende engangsydelse til folkepensionister	-0,4
Grænsehandel	-0,3
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplast-dommen	-1,0
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,1
Afregning til kommunerne for 2000 og tidligere	-0,3
Tilkendt erstatning i Wanadoo-sagen	0,1
Ejendomssalg på ministerområder	0,1
Indtægt fra salg af radio-sendetilladelser (P5 og P6)	0,1
Teknisk omlægning vedr. SES, kontorejendomme	0,2
Førtidig indfrielse af udviklingslån (Indien)	0,5
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,8
Ekstraordinær tilbagebetaling af EU-bidrag for 2003	0,6
2003 i alt	7,5

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser	
Pensionsafkastskat	10,9
Selskabsskat	-2,1
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2001	-1,7
Endelig afregning af ejendomsværdiskat til kommunerne for indkomståret 2001	-0,4
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Udlodninger fra IØ og IFU samt afvikling af investeringsfonden for vækstmarkeder	1,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,5
Ekstra bevilling til udbetaling af overarbejde	-0,1
Aftale vedrørende DUC's olie- og gasindvinding	2,0
Køb af Gastra A/S	-1,1
Aktieudbytte fra Dong A/S	1,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,1
Overdragelse af statens aktiepost i Orange Holding	0,1
Tilbagebetaling af statsstøtte	1,1
Rekapitalisering af TV2/Danmark	-0,8
2004 i alt	11,0

Bilag 1. Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2005

Mia. kr., årets priser	
Pensionsafkastskat	-0,8
Selskabsskat	3,9
Endelig afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 2002	0,2
Omlægning af statslige aktiver (FL05 §35)	1,2
Køb og salg af bygninger og grunde mv.	0,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-1,0
Post Danmark	0,2
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	2,2
Stiftertilgodehavende i Københavns Havn	0,7
Udbetalinger af opsparede midler til universiteterne	-0,8
Salg af Statens Bilinspektion	0,5
2005 i alt	6,8

Bilag 2. Offentlige finanser, 2004-2006

Mia. kr., løbende priser	----- 2004 -----			----- 2005 -----			----- 2006 -----		
	Dec.	Maj.	Ændr.	Dec.	Maj.	Ændr.	Dec.	Maj.	Ændr.
Forbrug	385,7	385,6	-0,1	396,8	396,9	0,1	408,8	409,6	0,8
Overførsler	261,0	260,6	-0,4	266,3	266,5	0,2	272,0	271,8	-0,2
Investeringer	25,2	25,1	-0,1	26,9	26,9	0,0	27,6	27,7	0,0
Renteudgifter	46,0	46,0	-0,0	42,9	40,2	-2,7	41,9	39,6	-2,4
Subsidier	31,6	31,8	0,1	32,0	32,8	0,8	32,8	34,0	1,3
Øvrige udgifter ¹⁾	42,9	45,1	2,3	44,2	42,5	-1,7	45,8	45,0	-0,8
Udgifter i alt	792,4	794,3	1,9	809,2	805,9	-3,3	828,9	827,7	-1,2
Personskatter mv. ²⁾	314,0	316,4	2,4	326,3	324,2	-2,1	333,8	332,7	-1,1
Arbejdsmarkedsbidrag	64,9	64,9	0,0	67,5	67,1	-0,4	70,3	69,7	-0,6
Selskabsskatter	43,8	42,1	-1,7	45,7	49,9	4,2	50,0	53,0	3,0
Pensionsafkastskat	13,0	15,1	2,1	7,0	8,4	1,4	7,2	5,5	-1,7
Moms	141,0	142,8	1,8	147,4	149,8	2,4	152,1	155,2	3,2
Registreringsafgift	17,1	17,3	0,3	18,3	19,9	1,6	18,9	20,8	1,9
Øvrige indirekte skatter	93,7	93,9	0,2	95,4	95,6	0,2	96,9	97,3	0,5
Øvrige skatter ³⁾	23,8	23,9	0,0	24,1	24,1	0,1	24,4	25,2	0,8
Renteindtægter	33,8	39,1	5,3	34,0	35,8	1,8	32,5	33,6	1,1
Bruttoestindkomst	27,4	27,4	-0,0	28,1	28,1	-0,0	28,7	28,7	0,0
Øvrige indtægter ⁴⁾	41,7	45,0	3,3	41,0	41,9	0,9	41,0	42,3	1,3
Indtægter i alt	814,2	827,9	13,7	834,7	844,7	10,1	855,7	864,1	8,4
Offentlig saldo	21,9	33,7	11,8	25,5	38,8	13,3	26,8	36,4	9,6
Renter, netto	12,3	6,9	-5,4	9,0	4,4	-4,5	9,4	6,0	-3,5
Offentlig primær saldo ⁵⁾	34,1	40,6	6,4	34,4	43,2	8,8	36,2	42,3	6,2

- 1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.
- 2) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatte, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.
- 3) Øvrige skatter indeholder bidrag til sociale ordninger (ordinært ATP-bidrag, A-kassebidrag og efterlønsbidrag).
- 4) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregne) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.
- 5) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser før nettorenteudgifter.